

32. Elisah de Salaboni, filii Jassen, Jonathan;
 33. Semma de Orori; Aiam, filius Sarar, Arorites;
 34. Eliphelet, filius Aasab filii Machati; Elam, filius Achtophel, Gelonites;
 35. Hesrai de Carmelo; Pharai de Arbi;
 36. Igal, filius Nathan, de Soba; Bonni de Gadi;
 37. Seloc de Ammoni; Naharai Berolithes, armiger Joab filii Sarvies;
 38. Ira Jethrites; Gareb et Ipse Jethrites;
 39. Urias Hethens. Omnes triginta septem.

CAPUT XXIV.

David ob numeratam populem a Gad propheta correptus ex tribus flagellis obliatis postea triduanam elegit, qua in populam servante, ac septuaginta militibus interemptis, orat David Dominum, et a Gad propheta admonitus, in area Areuna, dato prelo, altare erigit, cessatque postea.

1. Et addidit furor Domini irasci contra Israel; commovitque David in eis dicentem: Vade, numeras Israel et Judam.
 2. Dixitque rex ad Joab, principem exercitus sui: Perambula omnes tribus Israel a Dan usque Bersabee, et numerate populum ut sciam numerum ejus.
 3. Dixitque Joab regi: Adaugeat Dominus Deus tuus ad populum tuum quantum nunc est, heramque contempnit in conspectu domini mei regis! sed quid sibi dominus meus rex vult in re hujusmodi?
 4. Obtinuit autem sermo regis verba Joab et principum exercitus; egressusque est Joab et principes militum a facie regis ut numerasset populum Israel.
 5. Cumque pertransissent Jordanem, venerunt in Aror ad dexteram urbis quae est in valle Gad.
 6. Et per Jazer transierunt in Galaad, et in terram inferiorem Hods, et venerunt in Dan silvestria. Circumstantesque juxta Sidonem,
 7. Transierunt prope membra Tyri, et omnem terram Hevel et Chauanei, veneruntque ad meridiem Jada in Bersabee;

* I Par. 21, 1.

8. Et, illustrata universa terra, affuerunt post novem menses et viginti dies in Jerusalem.

9. Dedit ergo Joab numerum descriptionis populi regi, et inventa sunt de Israel octingenta milia virorum fortium qui educerent gladium, et de Juda quingenta milia pugnatorum.

10. Percussit autem cor David eum, postquam numeratus est populus; et dixit David ad Dominum: Peccavi valde in hoc facto; sed precor, Domine, ut transferas iniquitatem serri tui, quia stulte egi nimis.

11. Surrexit itaque David mane, et sermo Domini factus est ad Gad, prophetam et videntem David, dicens:

12. Vade, et loquere ad David: Haec dicit Dominus: Trium tibi dator optio, elige tuam quod volueris ex his ut faciam tibi.

13. Cumque venisset Gad ad David, nuntiavit ei dicens: Aut septem annis veniet tibi fames in terra tua, aut tribus mensibus folies adversarios tuos et illi te persequantur, aut certo tribus diebus erit pestilentia in terra tua. Nunc ergo delibera, et vide quem respondeam ei qui me misit sermonem.

14. Dixit autem David ad Gad: Coarctor nimis! sed melius est ut incidam in manus Domini (multae enim misericordiae ejus sunt), quam in manus hominum.

15. Immisitque Dominus pestilentiam in Israel de mane usque ad tempus constitutum, et mortui sunt ex populo, a Dan usque ad Bersabee, septuaginta milia virorum.

16. Cumque extendisset manum suam angelus Domini super Jerusalem ut disperderet eam, misertus est Dominus super afflictione, et ait angelo percudenti populum: Sufficit; nunc contine manum tuam. Erat autem angelus Domini juxta aream Areuna Jebusei.

17. Dixitque David ad Dominum cum vidisset angelum cedentem populum: Ego sum qui peccavi, ego inique egi; isti, qui oves sunt, quid fecerunt? Vertatur, obscuro, manus tua contra me et contra domum patris mei!

18. Venit autem Gad ad David in die illa, et dixit ei: Ascende, et constitue altare Domino in area Areuna Jebusei.

19. Et ascendit David juxta sermo-

* I Par. 21, 13. Das. 13, 23.

nem Gad, quem proceperat ei Dominus.
 20. Conspiciensque Areuna animadvertit regem et servos ejus transire ad se;

21. Et egressus adoravit regem pronus vultu in terram, et ait: Quid causae est ut veniat dominus meus rex ad servum meum? Cui David ait: Ut emam a te aream, et aedificem altare Domino, et cesset interfectio quae grassatur in populo.

22. Et ait Areuna ad David: Accipiat, et offerat dominus meus rex sicut placet ei. Habes oves in holocaustum, et

plausurum et juga boum in usum lignorum.

23. Omnia dedit Areuna rex regi; dixitque Areuna ad regem: Dominus Deus tuus suscipiat votum tuum!

24. Cui respondens rex ait: Nequaquam ut vis; sed etiam pretio a te, et non offeram Domino Deo meo holocausta gratuita. Emit ergo David aream, et boves argenti sicli quinquaginta.

25. Et aedificavit ibi David altare Domino, et obtulit holocausta et pacifica. Et propitius est Dominus terrae, et cohibita est plaga ab Israel.

LIBER TERTIUS REGUM

SECUNDUM HEBRÆOS PRIMUS MALACHIM.

CAPUT I.

David senio confectum puella Abisag calefacit, casta manus: Adonia vero regnum occupante, Bethsabee directa coasilo Naveocante, Bethsabee directa coasilo Naveocante, thau impetravit a David ungi Salomonem in regem; quo audito, fugit Adonia.

1. Et rex David senuerat, habebatque aetatis plurimos dies; cumque operiretur vestibus, non calefiebat.

2. Dixerunt ergo ei servi sui: Quae manus domine nostro regi adolescentulam virginem, et stet coram rege, et alleviat eum, dormiatque in sinu suo, et alleviat dominum nostrum regem.
 3. Quaesierunt igitur adolescentulam speciosam in omnibus finibus Israel, et invenerunt Abisag Sunamitidem, et adduxerunt ad regem.

4. Erat autem puella pulchra nimis, dormiebatque cum rege, et ministrabat ei; rex vero non cognovit eam.

5. Adonias autem, filius Haggith, elebatur dicens: Ego regnabo. Fecitque sibi cursum et equites, et quinquaginta viros qui currerunt ante eum.

6. Nec corripuit eum pater suus ali-

quando, dicens: Quare hoc fecisti? Erat autem et ipse pulcher valde, secundus natus post Absalom.

7. Et sermo ei cum Joab, filio Sarvies, et cum Abiathar sacerdote, qui adjuvabant partes Adoniae.

8. Sadoe vero sacerdos, et Baanias, filius Joladai, et Nathan propheta, et Samed, et Rei, et robur exercitus David, non erat cum Adonia.

9. Immolatis ergo Adonias arietibus et vitulis, et universis pinguis, juxta Lapidem Zolheleh, qui erat vicinus fontis Rogel, vocavit universos fratres suos filios regis, et omnes viros Jada servos regis.

10. Nathan autem prophetam, et Baaniam, et robustos quoque, et Salomonem fratrem suum, non vocavit.

11. Dixit itaque Nathan ad Bethsabee, matrem Salomonis: Num audisti quod regnaverit Adonias, filius Haggith, et dominus noster David hoc ignoravit?

12. Nunc ergo veni, accipe consilium a me, et salva animam tuam, filii quoque tui Salomonis.

13. Vade, et ingredere ad regem David,

et dic ei: Nonne tu, domine mi rex, jurasti mihi ancilla tuae, dicens: Salomon filius tuus regnabit post me, et ipse sedebit in solio meo? Quare ergo regnat Adonias?

14. Et adhuc ibi te loquente cum rege, ego veniam post te, et complebo sermones tuos.

15. Ingressa est itaque Bethsabae ad regem in cubiculum. Rix autem seneserat nimis, et Absag Sunamitis ministrabat ei.

16. Inclinavit se Bethsabae, et adoravit regem. Ad quam rex: Quid tibi, inquit, vis?

17. Quae respondens, ait: Domine mi, tu jurasti per Dominum Deum tuum ancilla tuae: Salomon filius tuus regnabit post me, et ipse sedebit in solio meo.

18. Et ecce nunc Adonias regnat, te, domine mi rex, ignorante.

19. Mactavit bovem, et pingua quaeque, et arietes plurimos, et vocavit omnes filios regis, Abiathar quoque sacerdotem, et Joab, principum militiae: Salomonem autem servum tuum non vocavit.

20. Verumtamen, domine mi rex, in te oculi respiciunt totius Israel, ut indices eis qui sedere debeat in solio tuo, domine mi rex, post te.

21. Eritque, cum dormierit dominus meus rex cum patribus suis, erimus ego et filius meus Salomone peccatores.

22. Adhuc illa loquente cum rege, Nathan propheta venit.

23. Et nuntiaverunt regi, dicentes: Adest Nathan propheta. Cumque introisset in conspectu regis, et adorasset eum prout in terram.

24. Dixit Nathan: Domine mi rex, tu dixisti: Adonias regnet post me, et ipse sedeat super thronum meum?

25. Quia descendit hodie, et immolavit boves, et pingua, et arietes plurimos, et vocavit universos filios regis, et principes exercitus, Abiathar quoque sacerdotem: illisque vescentibus, et bibentibus coram eo, et dicentibus: Vivat rex Adonias!

26. Me servum tuum, et Sadoe sacerdotem, et Banaiam filium Joiadae, et Salomonem famulum tuum, non vocavit.

27. Numquid a domino meo regis exiti vit hoc verbum, et mihi non indicasti servo tuo, quia sessurus essem super thronum domini mei regis post eum?

28. Et respondit rex David, dicens: Vocate ad me Bethsabae. Quae cum fuisset ingressa coram rege, et stetitisset ante eum,

29. Juravit rex, et ait: Vivit Dominus, qui eruit animam meam de omni angustia!

30. Quia sicut juravi tibi per Dominum Deum Israel, dicens: Salomone filius tuus regnabit post me, et ipse sedebit super solium meum pro me; sic faciam hodie.

31. Summissoque Bethsabae in terram vultu, adoravit regem, dicens: Vivat dominus meus David in aeternum!

32. Dixit quoque rex David: Vocate mihi Sadoe sacerdotem, et Nathan prophetam, et Banaiam filium Joiadae. Qui cum ingressi fuissent coram rege,

33. Dixit ad eos: Tollite vituloscum servos domini vestri, et imponite Salomonem filium meum super mulam meam, et ducite eum in Gihon;

34. Et ungat eum ibi Sadoe sacerdos, et Nathan propheta, in regem super Israel. Et canentis buccina, atque dicetis: Vivat rex Salomon!

35. Et ascendetis post eum, et veniet, et sedebit super solium meum, et ipse regnabit post me; illique praecipiam ut sit dux super Israel et super Judam.

36. Et respondit Banaias, filius Joiadae, regi, dicens: Amen; sic loquatur Dominus Deus domini mei regis.

37. Quomodo fuit Dominus cum domino meo rege, sic sit cum Salomone, et sublimis faciat solium ejus a solio domini mei regis David.

38. Descendit ergo Sadoe sacerdos, et Nathan propheta, et Banaias filius Joiadae, et Cerethi, et Phelothii, et imposuerunt Salomonem super mulam regis David, et adduxerunt eum in Gihon.

39. Sumpsitque Sadoe sacerdos cornu olei de tabernaculo, et unxit Salomonem; et residerunt buccinae; et dixit omnis populus: Vivat rex Salomon!

40. Et ascendit universa multitudo post eum, et populus canentium tibis, et latentium gaudio magno, et insouit terra a clamore eorum.

41. Adiit autem Adonias, et omnes qui invitati fuerant ab eo, jamque convivium finitum erat; sed et Joab, audita voce turbas, ait: Quid sibi vult clamor civitatis tumultuantis?

42. Adhuc illo loquente, Jonathas, filius Abiathar sacerdotis, venit; cui dixit Adonias: Ingredere, quia vir fortis es, et bona nuntians.

43. Responditque Jonathas Adonias: Nequaquam; dominus enim noster rex David regem constituit Salomonem.

44. Misitque cum eo Sadoe sacerdotem, et Nathan prophetam, et Banaiam filium Joiadae, et Cerethi, et Phelothii, et imposuerunt eum super mulam regis.

45. Intereruntque eum Sadoe sacerdos et Nathan propheta regem in Gihon; et ascenderunt inde latantes, et insouit civitas; haec est vox, quam audistis.

46. Sed et Salomon sedet super solium regni.

47. Et ingressi servi regis benedixerunt domino nostro regi David, dicentes: Amplificet Deus nomen Salomonis super nomen tuum, et magnificet thronum ejus super thronum tuum. Et adoravit rex in lectulo suo;

48. Et locutus est: Benedictus Dominus Deus Israel, qui dedit hodie sedentem in solio meo, videntibus oculis meis!

49. Territi sunt ergo, et surrexerunt omnes qui invitati fuerant ab Adonia, et ivit unusquisque in viam suam.

50. Adonias autem, timens Salomonem, surrexit, et abiit, tenuitque cornu altaris.

51. Et nuntiaverunt Salomoni, dicentes: Ecce Adonias, timens regem Salomonem, tenuit cornu altaris, dicens: Juret mihi rex Salomon hodie, quod non intericiat servum suum gladio!

52. Dixitque Salomon: Si fuerit vir bonus, non cadet ne unum quidem capillum ejus in terram; si autem malum inventum fuerit in eo, morietur.

53. Misit ergo rex Salomon, et exiit eum ab altari; et ingressus adoravit regem Salomonem; dixitque ei Salomon: Vade in domum tuam.

CAPUT II.

David, datis Salomoni variis perceptis, mortuar. Adonias petens Abisag in uxorem, mor-

Deut. 17, 19.

II Reg. 3, 27.

II Reg. 20, 10.

affectatam eo dolo regnum, occidi a Salomone jubetur; Abiathar sacerdotio privatur, et tandem Joab in tabernaculo interficitur; Semei quoque, qui a costra praesentium egressus est Jerusalem, triseno post occiditur.

1. Appropinquaverunt autem dies David ut moreretur, praecipitque Salomoni filio suo, dicens:

2. Ego ingredior viam universae terrae; confortare, et esto vir.

3. Et observa custodias Domini Dei tui, ut ambules in viis ejus, ut custodias commandata ejus, et precepta ejus et judicia, et testimonia. Sicut scriptum est in lege Moysi; ut intelligas universa quae facis, et quocumque te verteris:

4. Ut confirmet Dominus sermones suos, quos locutus est de me, dicens: Si custodierint filii tui vias suas, et ambulaverint coram me in veritate, in omni corde suo, et in omni anima sua, non auferetur tibi vir de solio Israel.

5. Tu quoque nosti quae fecerit mihi Joab, filius Sarvies, quae fecerit principibus exercitus Israel, et Abner filio Nør, et Amasse filio Jethor, quos occidit, et effudit sanguinem belli in pace, et posuit crorem prelii in balteo suo, qui erat circa lumbos ejus, et in calcamento suo, quod erat in pedibus ejus.

6. Facies ergo juxta sapientiam tuam, et non deduces cantem ejus pacifice ad inferos.

7. Sed et filius Bezellai Goadaditis reddes gratiam, eruntque calamitates in mensa tua; occurrent enim mihi quando fugiabam a facie Absalom, fratris tui.

8. Habes quoque apud te Semei, filium Gera, filii Jemini de Bahurim, qui maledixit mihi maledictione pessima, quando ibam ad castra; sed quia descendit mihi in occursum cum transirem Jordanem, et juravi ei per Dominum, dicens: Non te interficiam gladio.

9. Tu noli pati eum esse innoxium; vir autem sapiens es, ut scias quae facias ei, deducesque canos ejus cum sanguine ad inferos.

10. Dormivit igitur David cum patribus suis, et sepultus est in Civitate David.

4 II Reg. 19, 31.

5 II Reg. 16, 5 et 10, 19.

6 Act. 9, 29.

11. Dies autem quibus regnavit David super Israel, quadraginta anni sunt; in Hebron regnavit septem annis, in Jerusalem triginta tribus.

12. Salomon autem sedit super thronum David patris sui, et firmatum est regnum ejus nimis.

13. Et ingressus est Adonias, filius Hagith, ad Bethsabee matrem Salomonis. Quae dixit ei: Pacificusne est ingrossus tuus? Qui respondit: Pacificus.

14. Adiditque: Sermo mihi est ad te. Cui ait: Loquere. Et ille:

15. Tu, inquit, nosti quia meum erat regnum, et me proposuisti emitti Israel sibi in regem; sed translatum est regnum, et factum est frater meus; et Dominus enim constituit meum Regem. Quae dixit ei: Quare postulas Abisag Sunamitidem uxorem.

16. Nauc ergo petitionem tuam precor a te: Ne confundas faciem meam. Quae dixit ad eum: Loquere.

17. Et ille ait: Precor ut dicas Salomoni regi (neque enim negare tibi quidquam potest) ut det mihi Abisag Sunamitidem uxorem.

18. Et ait Bethsabee: Bene, ego loquar pro te regi.

19. Venit ergo Bethsabee ad regem Salomonem, ut loqueretur ei pro Adonia; et surrexit rex in occursum ejus, adoravit eam, et sedit super thronum suum; postisque est thronus matris regis, quae sedit ad dexteram ejus.

20. Dixitque ei: Petitionem tuam parvulam ego deprecor a te; ne confundas faciem meam. Et dixit ei rex: Pete, mater mea; neque enim fas est ut avertam faciem tuam.

21. Quae ait: Detur Abisag Sunamitidis Adoniae fratri tuo uxore.

22. Responditque rex Salomoni, et dixit matri suae: Quare postulas Abisag Sunamitidem Adoniae? Postula ei et regnum; ipse est enim frater meus major me, et habet Abiathar sacerdotem, et Joab, filium Sarviae.

23. Juravit itaque rex Salomon per Dominum, dicens: Haec faciat mihi Deus et haec addat, si vera contra animum suum locutus est Adonia verbum hoc!

24. Et nunc vivit Dominus, qui firmavit me, et collocavit me super solium David patris mei, et qui fecit mihi donum, sicut locutus est, quia hodie occidit Adonias.

¹ I Par. 29, 27.
² I Reg. 2, 81.

25. Misitque rex Salomon per manum Banais, filii Joadae, qui interfecit eum; et mortuus est.

26. Abiathar quoque sacerdos dixit rex: Vade in Anathoth ad agrum tuum, equidem vir mortis es; sed hodie te non interficiam, quia portasti arcam Domini Dei coram David patre meo, et sustinisti laborem in omnibus in quibus laboravit pater meus.

27. Eiecit ergo Salomon Abiathar, ut non esset sacerdos Domini, et implevit sermo Domini, quem locutus est super domum Hei in Silo.

28. Venit autem nuntius ad Joab, quod Joab declinasset post Adoniam, et post Salomonem non declinasset; fugit ergo Joab in tabernaculum Domini, et apprehendit cornu altaris.

29. Nuntiatusque est regi Salomoni, quod fugisset Joab in tabernaculum Domini, et esset iuxta altare. Misitque Salomon Banaiam, filium Joadae, dicens: Vade, interfice eum.

30. Et venit Banaias ad tabernaculum Domini, et dixit ei: Haec dicit rex: Egredere. Qui ait: Non egrediar, sed hic moriar. Remanavit Banaias regi sermoneum, dicens: Haec locutus est Joab, et haec respondit mihi.

31. Dixitque ei rex: Fac sicut locutus est, et interfice eum, et sepeli; et amovetis sanguinem innocentem, qui effusus est a Joab, a me, et a domo patris mei.

32. Et reddet Dominus sanguinem ejus super caput ejus, quia interfecit duos viros justos, melioresque se, et occidit eos gladio, patre meo David ignorante, et Abner, filium Ner, principem militum Israel, et Amasam, filium Jether, principem exercitus Juda.

33. Et revertetur sanguis Hierem in caput Joab, et in caput seminis ejus in sempiternum. David autem et semini ejus, et domui et throno illius, sit pax usque in aeternum a Domino!

34. Ascendit itaque Banaias, filius Joadae, et aggressus eum interfecit; sepultusque est in domo sua in deserto.

35. Et constituit rex Banaiam, filium Joadae, pro eo super exercitum, et Sadoc sacerdotem posuit pro Abiathar.

36. Misit quoque rex, et vocavit Semei, dicens ei: Aedifica tibi domum in

¹ I Reg. 2, 27.
² I Reg. 2, 10.

Jerusalem, et habita tibi; et non egredieris de Jerusalem, neque in diebus illis.

37. Quaecumque autem die egressus fueris, et transieris torrentem Cedron, scito te interficiendum; sanguis tuus erit super caput tuum.

38. Dixitque Semei regi: bonus sermo. Sicut locutus est dominus meus rex, sic faciet servus tuus. Habitavit itaque Semei in Jerusalem diebus multis.

39. Factum est autem post annos tres, ut fugerent servi Semei ad Achis, filium Maacha, regem Geth; nuntiatusque est Semei, quod servi ejus essent in Geth.

40. Et surrexit Semei, et stravit asinum suum; ivitque ad Achis in Geth ad requirendum servos suos, et adduxit eos de Geth.

41. Nuntiatus est autem Salomoni, quod isset Semei in Geth de Jerusalem, et rediisset.

42. Et mittens vocavit eum, dixitque illi: Nonne testificatus sum tibi per Dominum, et praedixi tibi: Quaecumque die egressus ireris huc et illuc, scito te esse morturum? Et respondisti mihi: Bonus sermo, quem audivi.

43. Quare ergo non custodisti jurandum Domini, et praecipitum quod praeeperam tibi?

44. Dixitque rex ad Semei: Tu nosti omne malum, cuius tibi conscius est cor tuum, quod fecisti David patri meo; reddidit Dominus malitiam tuam in caput tuum;

45. Et rex Salomon benedixit, et thronus David erit stabilis coram Domino usque in sempiternum.

46. Jussit itaque rex Banaiam, filio Joadae; qui egressus percussit eum, et mortuus est.

CAPUT III.

Salomon, accepta in uxorem filia Pharaonis, sapientiam in somno petit, quam una cum divitiis et gloria accipit; et primum in meretricum circumstantia lile ostendit.

1. Confirmatum est igitur regnum in manu Salomonis, et affinitate conjunctus est Pharaoni regi Aegypti; accepti namque filiam ejus, et adduxit in Civitatem David, donec completet aedificans domum suam, et domum Domini, et murum Jerusalem per circuitum.

¹ I Par. 1, 1.

2. Attamen populus immolabat in excelsis; non enim adificatum erat templum nomini Domini usque in diem illum.

3. Diligit autem Salomon Dominum, ambulans in preceptis David patris sui, excepto quod in excelsis immolabat, et accendebat thymiama.

4. Abiit itaque in Gabaa, ut immolaret ibi; illud quoque erat excelsus maximum: mille hostias in holocaustum obtulit Salomon super altare illud in Gabaa.

5. Apparuit autem Dominus Salomoni per somnium nocte, dicens: Postula quod vis ut deni tibi.

6. Et ait Salomon: Tu fecisti enim servo tuo David, patre meo, misericordiam magnam, sicut ambulavit in conspectu tuo in veritate et iustitia, et recto corde tecum; custodisti ei misericordiam tuam grandem, et dedisti ei filium sedentem super thronum ejus, sicut est hodie.

7. Et nunc, Domine Deus, tu regnare fecisti serum tuum pro David patre meo. Ego autem sum puer parvulus, et ignorans egressum et introitum meum; et si servus tuus in medio est populi quem elegisti, populi infiniti, qui numerari et supputari non potest pro multitudine.

8. Dabis ergo servo tuo cor docile, ut populum tuum judicare possit, et discernere inter bonum et malum; quis enim poterit judicare populum istum, populum tuum hanc multam?

9. Placuit ergo sermo coram Domino, quod Salomon postulasset huicaccedendi rem.

10. Et dixit Dominus Salomoni: Quia postulasti verbum hoc, et non petisti tibi dies multos, nec divitias, aut animas inimicorum tuorum, sed postulasti tibi sapientiam ad discernendum iudicium.

11. Ecce feci tibi secundum sermones tuos, et dedi tibi cor sapientis et intelligentis, in tantum ut nullus auto te similis tui fuerit, nec post te surrecturus sit.

12. Sed et haec, quae non postulasti, dedi tibi, divitias scilicet et gloriam, ut nemo fuerit similis tui in regibus, cunctis retro diebus.

13. Si autem ambulaveris in viis meis,

¹ I Par. 1, 10.
² Sap. 7, 11. Math. 6, 29.

et custodieris precepta mea et mandata mea, sicut ambulavit pater tuus, longos faciam dies tuos.

15. Igitur evigilavit Salomon, et intellexit quod esset somnium; cumque venisset Jerusalem, stetit coram arca foderis Domini, et obtulit holocausta, et fecit victimas pacificas, et grande convivium universis famulis suis.

16. Tunc venerunt duae mulieres meretrices ad regem, steteruntque coram eo:

17. Quarum una ait: Obsecro, mi domine; ego et mulier haec habitabamus in domo una, et peperit apud eam in cubileo;

18. Tertia autem die postquam ego peperit, peperit et haec; et cramus simul, nullusque alius nobiscum in domo, exceptis nobis duabus.

19. Mortuus est autem filius mulieris hujus nocte, dormiens quippe oppressum eum.

20. Et, consurgens intempeste noctis silentio, tulit filium meum de latere meo ancillae tuae dormientis, et collocavit in sinu suo; suum autem filium, qui erat mortuus, posuit in sinu meo.

21. Cumque surrexisset mane et darem ka filo meo, apparuit mortuus; quem diligentius intuens clara luce, deprehendi non esse meum quem genueram.

22. Responditque altera mulier: Non est ita ut dicis, sed filius tuus mortuus est, meus autem vivit. Et contrario illa dicebat: Mentiris; filius quippe meus vivit, et filius tuus mortuus est. Atque in luce modo contestebant coram rege.

23. Tunc rex ait: Haec dicit: Filius meus vivit, et filius tuus mortuus est; et ista respondit: Non; sed filius tuus mortuus est, meus autem vivit.

24. Dixit ergo rex: Afferre mihi gladium. Quamvis attulisset gladium coram rege:

25. Dividite, inquit, infantem vivum in duas partes, et date dimidiam partem uni, et dimidiam partem alteri.

26. Dixit autem mulier cuius filius erat vivus ad regem (commota suus quippe viscera ejus super filio suo): Obsecro, domine, date illi infantem vivum, et nolite interficere eum. Et contrario illa dicebat: Nec mihi, nec tibi ait, sed dividatur.

27. Respondit rex, et ait: Date huic

infantem vivum, et non occidatur; haec est enim mater ejus.

28. Audivit itaque omnis Israel judicium quod iudicasset rex, et timuerunt regem, videntes sapientiam Dei esse in eo ad faciendum iudicium.

CAPUT IV.

Numeratur princeps et praefecti Salomonis, apparatus ciborum ipsius, opes, sapientia, pariterque securitas eo regnante, et numerus parabolarum atque carminum ejus.

1. Erat autem rex Salomon regnans super omnem Israel.

2. Et hi principes quos habebat: Azarias, filius Sadoc sacerdotis, 3. Elihoreph et Ahia, filii Sisa, scribae, Josaphat, filius Ahilud, a commentariis;

4. Banaas, filius Josade, super exercitum; Sadoc autem, et Abiathar, sacerdotes;

5. Azarias, filius Nathan, super eos qui assistebant regi; Zabud, filius Nathan, sacerdos, amicus regis;

6. Et Abisar propositus domus; et Adotiar, filius Abda, super tributa.

7. Habebat autem Salomon duodecim praefectos super omnem Israel, qui praebant annonam regi et domui ejus; per singulos enim menses in anno, singulis necessaria ministrabant.

8. Et haec nomina eorum: Ben-Hur, in monte Ephraim;

9. Ben-Decar in Marces, et in Salebim, et in Beth-Sames, et in Elon, et in Beth-Hanna;

10. Ben-Hesed in Aruboth. Ipsas erat Socho, et omnis terra Ephraim.

11. Ben-Ahinadab, cuius omnis Naphth-Der, Taphet, filium Salomonis, habebat uxorem.

12. Bana, filius Ahilud, regerat Thanae et Mageddo, et universam Beth-San, quae est juxta Sarthana subter Jerusalem, a Beth-San usque Abel-Mehula et regione Jeremman.

13. Ben-Gaber in Ramoth-Galaad; habebat Avoth-Jair, filii Manasse, filia Galaad; ipse praerat in omni regione Argob, quae est in Basan, sexaginta civitatibus magnis atque muralis, quae habebant seras arcas.

14. Ahinadab, filius Addo, praerat in Manaim.

15. Achimasa in Nephthali; sed et

ipse habebat Basemath, filiam Salomonis, in conjugio.

16. Banaa, filius Husi, in Aser et in Babylonia.

17. Josaphat, filius Pharue, in Issachar;

18. Semei, filius Ela, in Benjamin;

19. Gaber, filius Uri, in terra Galaad, in terra Schon, regis Amorrhaei, et Og, regis Basan, super omnia quae erant in illa terra.

20. Juda et Israel innumerabiles, sicut arena maris in multitudine, sedcentes et abentes, atque latentes.

21. Salomon autem erat in ditione sua, habens omnia regna a flumine terra Philisthim usque ad terminum Aegypti, offerentium illi munerum, et servientium ei cunctis diebus vite ejus.

22. Erat autem cibus Salomonis per dies singulos triginta cori simile, et sexaginta cori farinae,

23. Decem boves pingues, et viginti boves pasculares, et centum arietes, excepta venatione cervorum, caprarum, atque bubalorum, et avium altilium.

24. Ipse enim obtinebat omnem regionem quae erat trans flumen, a Thapsa usque ad Gazan, et cunctos reges illarum regionum; et habebat pacem ex omni parte in circulo.

25. Habebatque Juda et Israel absque timore illi, unanisque sub vite sua et sub ficu sua, a Dan usque Bersabee, et cunctis diebus Salomonis.

26. Et habebat Salomon quadraginta millia praesepia equorum currilium, et duodecim millia mestrum.

27. Nutriantque eos supradicti regis praefecti, sed et necessaria mensae regis Salomonis cum ingenti cura praebant in tempore suo.

28. Hordeum quoque et palas equorum et jumentorum deferabant in locum ubi erat rex, juxta constitutum sibi.

29. Dedit quoque Deus sapientiam Salomoni, et prudentiam multam nimis, et laetitudinem cordis, quasi arenam quae est in litore maris.

30. Et praecedebat sapientia Salomonis sapientiam omnium Orientalium et Aegyptiorum;

31. Et erat sapientior cunctis hominibus, sapientior Ethan Ezrahita, et Heman, et Chalcol, et Durda, filiis Mahol;

32. Et erat sapientior cunctis hominibus, sapientior Ethan Ezrahita, et Heman, et Chalcol, et Durda, filiis Mahol;

33. Et erat sapientior cunctis hominibus, sapientior Ethan Ezrahita, et Heman, et Chalcol, et Durda, filiis Mahol;

34. Et erat sapientior cunctis hominibus, sapientior Ethan Ezrahita, et Heman, et Chalcol, et Durda, filiis Mahol;

35. Et erat sapientior cunctis hominibus, sapientior Ethan Ezrahita, et Heman, et Chalcol, et Durda, filiis Mahol;

et erat nominatus in universis gentibus per circuitum.

32. Locutus est quoque Salomon tria millia parabolas, et fuerunt carmina ejus quaeque et mille.

33. Et disputavit super lignis, a cedro quae est in Libano usque ad hyssopum quae egreditur de pariete; et disseruit de jumentis, et volucribus, et reptilibus, et piscibus.

34. Et veniebat de cunctis populis ad audiendam sapientiam Salomonis, et ab universis regibus terre, qui audiebant sapientiam ejus.

CAPUT V.

Concedit Hiram Salomoni ad templi edificationem aesores lignorum, quibus Salomon tribuit cibaria; numerus castrorum, portulicium onera, latissimum et praefectorum eorum.

1. Misit quoque Hiram, rex Tyr, servos suos ad Salomonem; audivit enim quod ipsum auxissent regem pro patre ejus qui amicus fuerat Hiram David omni tempore.

2. Misit autem Salomon ad Hiram, dicens:

3. Tu scis voluntatem David patris mei, et quia non potuerit edificare domum nomini Domini Dei sui, propter bella imminientia per circuitum, donec daret Dominus eos sub vestigio pedum ejus.

4. Nunc autem requiem dedit Dominus Deus meus mihi per circuitum; et non est satan, neque occursum malus.

5. Quamobrem cogito edificare templum nomini Domini Dei mei, sicut locutus est Dominus David patri meo, dicens: Filius tuus quem dabo pro te super solum tuum, ipse edificabit domum nomini meo.

6. Praecepto igitur ut praecidant mihi servi tui cedros de Libano, et servi mei sint cum servis tuis; mercedem autem servorum tuorum dabo tibi quamcumque petieris; scia enim quomodo non est in populo meo vir qui noverit ligna cadere sicut Sidoni.

7. Cum ergo audisset Hiram verba Salomonis, istatus est valde, et ait: Benedictus Dominus Deus hodie, qui

8. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

9. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

10. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

11. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

12. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

13. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

14. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

15. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

16. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

17. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

18. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

19. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

20. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

21. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

22. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

23. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

24. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

25. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

26. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

27. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

28. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

29. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

30. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

31. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

32. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

33. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

34. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

35. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

36. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

37. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

38. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

39. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

40. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

41. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

42. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

43. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

44. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

45. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

46. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

47. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

48. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

49. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

50. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

51. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

52. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

53. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

54. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

55. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

56. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

57. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

58. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

59. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

60. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

61. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

62. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

63. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

64. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

65. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

66. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

67. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

68. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

69. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

70. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

71. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

72. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

73. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

74. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

75. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

76. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

77. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

78. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

79. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

80. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

81. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

82. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

83. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

84. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

85. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

86. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

87. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

88. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

89. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

90. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

91. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

92. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

93. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

94. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

95. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

96. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

97. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

98. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

99. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

100. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

101. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

102. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

103. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

104. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

105. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

106. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

107. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

108. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

109. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

110. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

111. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

112. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

113. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

114. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

115. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

116. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

117. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

118. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

119. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

120. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

121. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

122. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

123. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

124. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

125. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

126. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

127. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

128. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

129. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

130. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

131. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

132. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

133. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

134. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

135. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

136. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

137. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

138. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

139. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

140. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

141. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

142. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

143. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

144. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

145. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

146. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

147. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

148. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

149. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

150. Benedictus Dominus Deus hodie, qui

dedit David filium sapientissimum super populum huic plurimum.

8. Et misit Hiram ad Salomonem, dicens: Audivi quancumque mandasti mihi, ego faciam omnem voluntatem tuam in lignis cedris et abignis.

9. Servi mei deponent ea de Libano ad mare, et ego componam ea in ratibus in mari, usque ad locum quem significaveris mihi; et applicabo ea ibi, et in tolles ea; prebescibe necessaria mihi ut detur cubus domui mee.

10. Itaque Hiram dabit Salomoni ligna cedrina et ligna abignia juxta omnem voluntatem ejus.

11. Salomon autem prebabit Hiram coros tritici viginti milia, in cibum domui ejus, et viginti coros purissimi olei; hac triebat Salomon Hiram per singulos annos.

12. Dedit quoque Dominus sapientiam Salomoni, sicut locutus est ei. Et erat pax inter Hiram et Salomonem, et percesserunt ambo frondus.

13. Eligite rex Salomon operarios de omni Israel, et erat iudicio triginta milia virorum.

14. Mittebatque eos in Libanum, decem milia per menses singulos vicissim, ut in duobus mensibus essent in domibus suis; et Adoniram erat super hujuscemodi iudicium.

15. Fueruntque Salomoni septuaginta milia eorum qui opera portabant; et octoginta milia latiorum in monte,

16. Absque prepositis qui preerant singulis operibus, numero trium milium et trecentorum, precipitium populo et his qui faciebant opus.

17. Precipiteque rex ut tollerent lapides grandes, lapides pretiosos, in fundamentum templi, et quadrarent eos;

18. Quos delaverunt camentarii Salomonis, et camentarii Hiram. Porro Giblii preparaverunt ligna et lapides ad edificandam domum.

CAPUT VI.

Figura et fabrica templi quod precipias ejus partes interiores et exteriores.

1. Factum est ergo * quadragesimo et octavo anno ingressus filiorum Israel de terra Ægypti, in anno quarto,

* Sup. 3. 18.

† II Par. 3. 1.

mense xio, ipso est mensis secundus, regni Salomonis super Israel, edificavit cepit domum Domino.

2. Domus autem quam edificavit rex Salomon Domino habebat sexaginta cubitos in longitudine, et viginti cubitos in latitudine, et triginta cubitos in altitudine.

3. Et porticus erat ante templum viginti cubitorum longitudinis, juxta mensuram latitudinis templi; et habebat decem cubitos latitudinis ante faciem templi.

4. Fecitque in templo fenestras obliquas.

5. Et edificavit super parietem templi tabulata per gyrum, in parietibus dimissum per circuitum templi et oraculi, et fecit latera in circuitu.

6. Tabulatam quod subter erat quinque cubitos habebat latitudinis, et medium tabulatam sex cubitorum latitudinis, et tertium tabulatam septem habens cubitos latitudinis. Trabes autem posuit in domo per circuitum forinsecus, ut non haerent muris templi.

7. Domus autem cum edificaretur, de lapidibus dolatis atque perfectis edificata est; et malleus, et securis, et omne ferramentum, non sunt audita in domo cum edificaretur.

8. Ostium lateris modii in parte erat domus dextre; et per cochleam ascendebat in medium cenaculum, et a medio in tertium.

9. Et edificavit domum, et consummavit eam; texit quoque domum laquearibus cedris.

10. Et edificavit tabulatam super omnem domum quinque cubitis altitudinis; et operuit domum lignis cedris.

11. Et factus est sermo Domini ad Salomonem, dicens:

12. Domus hæc, quam edificas, si ambulaveris in preceptis meis, et iusticia mea feceris, et custodieris omnia mandata mea, gradiens per ea, firmabi sermonem meum tibi, quem locutus sum ad David patrem tuum;

13. Et habitabo in medio filiorum Israel, et non derelinquam populum meum Israel.

14. Igitur edificavit Salomon domum, et consummavit eam.

† II Reg. 7. 18.

‡ I Par. 22. 9.

15. Et edificavit parietes domus intrinsecus tabulata cedris; a pavimento domus usque ad summitatem parietum, et usque ad laquearia, operuit lignis cedris intrinsecus; et texit pavimentum domus tabulis abignis.

16. Edificavitque viginti cubitorum ad posteriorem partem templi tabulata cedrina, a pavimento usque ad superiora; et fecit interiore domum oraculi in Sanctum sanctorum.

17. Porro quadraginta cubitorum erat ipsum templum pro foribus oraculi.

18. Et cedro omnis domus intrinsecus vestiebatur, habens tornaturas et juncturas suas fabricatas, et calaturas eminentes. Omnia cedris tabulis vestiebatur, nec omnino lapis apparere poterat in pariete.

19. Oraculum autem in medio domus in interiori parte fecerat, ut poneret ibi arcam foderis Domini.

20. Porro oraculum habebat viginti cubitos longitudinis, et viginti cubitos latitudinis, et viginti cubitos altitudinis. Et operuit illud atque vestivit auro purissimo; sed et altare vestivit cedro.

21. Domum quoque ante oraculum operuit auro purissimo; et affixit laminas clavus aeneis.

22. Nililque arat in templo quod non auro tegeretur; sed et totum altare oraculi texit auro.

23. Et fecit in oraculo duos cherubim de lignis olivarum, decem cubitorum altitudinis.

24. Quinque cubitorum ala cherub una, et quinque cubitorum ala clorub altera, id est, decem cubitos habentes a summitate alae usque ad alae alterius summitatem.

25. Decem quoque cubitorum erat cherub secundus; in mensura pari, et opus unum erat duobus cherubim,

26. Id est, altitudinem habebat unus cherub decem cubitorum, et similiter cherub secundus.

27. Posuitque cherubim in medio templi interioris; et tangebant alae suas cherubim, et tangebant alia a parietem, et alae cherub secundum tangebant parietem alterum; alae autem altere in media parte templi se invicem continebant.

28. Texit quoque cherubim auro.

29. Et omnes parietes templi per circuitum sculptis variis calaturis et torno; et fecit in eis cherubim, et palmas, et

pectatas varias, quasi prominentes de pariete et egredientes.

30. Sed et pavimento domus texit auro intrinsecus et extrinsecus.

31. Et in ingressu oraculi fecit ostiolum de lignis olivarum, postoque angulorum quinque.

32. Et duo ostia de lignis olivarum; et sculptis in eis picturam cherubim, et palmarum species, et anaglypha valde prominentia, et texit ea auro; et operuit tam cherubim quam palmas, et cetera, auro.

33. Fecitque in introitu templi postes de lignis olivarum quadrangulatos.

34. Et duo ostia de lignis abignis intrinsecus; et utrumque ostium duplex erat, et se invicem tenens aperiebatur.

35. Et sculptis cherubim, et palmas, et calaturas valde eminentes; operuitque omnia laminis aureis opere quadro ad regulam.

36. Et edificavit atrium interius tribus ordinibus lapidum politorum, et uno ordine lignorum cedri.

37. Anno quarto fundata est domus Domini in mense xio.

38. Et in anno undecimo, mense bul, ipso est mensis octavus, perfecta est domus in omni opere suo, et in universis utensilibus suis; edificavitque eam annis septem.

CAPUT VII.

Palatium Salomonis, domus Salsus Libani atque uxoris ejus, varia et sumptuosissima templi apollæ.

1. Domum autem suam edificavit Salomon tredecim annis, et ad perfectum usque perduxit.

2. Edificavit quoque domum Salsus Libani centum cubitorum longitudinis, et quinquaginta cubitorum latitudinis, et triginta cubitorum altitudinis, et quatuor deambulera inter columnas cedris; ligna quippe cedrina exciderat in columnas.

3. Et tabulatis cedris vestivit totam cameram, que quadragesimo angulo columnis sustentabatur. Unus autem ordo habebat columnas quindocim.

4. Contra se invicem positas,

5. Et e regione se respicientes, aequali spatio inter columnas, et super columnas

† Inf. 9. 10.

nas quadrangulata ligna in cunctis aequalia.

6. Et porticum columnarum fecit quinquaginta cubitorum longitudinis, et triginta cubitorum latitudinis, et altorum porticum in facie majoris porticus; et columnas, et epistylia super columnas.

7. Porticum quoque solis, in qua tribunal est, fecit, et texit ligna cedrinis a pavimento usque ad summatarem.

8. Et domunculam, in qua sedebatur ad iudicandum, erat in media porticu, similis opere. Domum quoque fecit filie Pharaonis, quam uxorem duxerat Salomon, tali opere quali et haec porticum.

9. Omnia lapidibus pretiosis, qui ad normam quamdam atque mensuram tam intrinsecus quam extrinsecus serrati erant, a fundamento usque ad summatarem parietum, et extrinsecus usque ad atrium majus.

10. Fundamenta autem de lapidibus pretiosis, lapidibus magnis decem sive octo cubitorum.

11. Et desuper lapides pretiosis aequalis mensura scilicet erant, similiterque de cedro.

12. Et atrium majus rostratum, trium rotularum de lapidibus sectis et unius rotularum de dolata cedro; necnon et in atrio domus Domini interiori, et in porticu domus.

13. Misit quoque rex Salomon, et tulit Hiram de Tyro.

14. Filium mulieris viduae de tribu Nephthali, patre Tyro, artificem aequarium, et plenum sapientia et intelligentia et doctrina ad faciendum omne opus ex aere. Qui cum venisset ad regem Salomonem, fecit omne opus ejus.

15. Et finit duas columnas aereas, fecit et octo cubitorum altitudinis columnam unam; et linea duodecim cubitorum ambiabat columnas utramque.

16. Duo quoque capitella fecit qua ponerentur super capita columnarum, fusilia ex aere; quique cubitorum altitudinis capitellum unum, et quique cubitorum altitudinis capitellum alterum.

17. Et quasi in medio retis et ceterarum sibi invicem miro opere contextarum. Utrumque capitellum columnarum fusile erat; septena versus retacula in

capitello uno, et septena retacula in capitello altero.

18. Et perfecit columnas, et duos ordines per circuitum retaculorum singularum, ut tesserent capitella qua erant super summatarem malogratorum; eodem modo fecit et capitello secundum.

19. Capitella autem, quae erant super capita columnarum, quasi opere liliiflorata erant in porticu quatuor cubitorum.

20. Et rursum alia capitella in summatare columnarum desuper, iuxta mensuram columnae contra retacula malogratorum autem ducenti ordines erant in circuitu capitelli secundi.

21. Et statuit duas columnas in porticu templi compse statuisset columnam dexteram, vocavit eam nomine Jachin; similiter erexit columnam secundam, et vocavit nomen ejus Booz.

22. Et super capita columnarum opus in modum lili posuit; perfectumque est opus columnarum.

23. Fecit quoque mare fuisse decem cubitorum a labio usque ad labium, rotundum ejus, et retacula triginta cubitorum cingebat illud per circuitum.

24. Et sculptura subter labium circumbat illud decem cubitis ambiens mare; duo ordines sculpturarum stratarum erant fusiles.

25. Et stabat super duodecim boves, et quibus tres respiciebant ad aquilonem, et tres ad occidentem, et tres ad meridiem, et tres ad orientem; et mare super eos desuper erat; quorum posteriora universa intrinsecus latissabant.

26. Grossitudo autem lateris trium unciarum erat; labiumque ejus quasi labium calcis et folium repandi lili. Duo milia batos capiebat.

27. Et fecit decem bases aereas, quatuor cubitorum longitudinis bases singulas, et quatuor cubitorum latitudinis et trium cubitorum altitudinis.

28. Et ipsum opus basinum intrinsecus erat; et sculpturae inter juncturas.

29. Et inter coronas et plectas, leones, et boves, et cherubim, et in juncturis similiter desuper; et subter leones et boves, quasi lora ex aere dependentia.

30. Et quatuor rotae per bases sibi tales, et axes aerei; et per quatuor partes quasi

humerali subter laterem fusiles, contra se invicem respectantes.

31. Os quoque lateris intrinsecus erat in capillis sampliate; et quod forniceus apparebat, unius cubitum erat totum rotundum; pariterque habebat unum cubitum et dimidium, in angulis autem columnarum varia calaturo erant; et media intercolumnia quadrata, non rotunda.

32. Quatuor quoque rotae, quae per quatuor angulos basis erant, coherabant sibi subter basin; una rota habebat altitudinis cubitum et senis.

33. Tales autem rotae erant quales solent in curru fiori; et axes earum, et radii, et cantili, et modioli, omnia fusilia.

34. Nam et humerali illi quatuor per singulos angulos basis unius, ex ipsa basi fusiles et conjuncti erant.

35. In summatare autem basilerat quaedam rotundas dimidii cubiti, ita fabricata ut later desuper possent imponi, habens calaturas suas, varietate sculpturarum ex semetipsa.

36. Sculptis quoque in tabulis illis, quae erant ex aere, et in angulis, cherubim, et leones, et palmas, quasi in similitudinem hominis stantis, et non calata, sed apposita per circuitum videntur.

37. In hunc modum fecit decem bases, fusura una, et mensura sculpturaeque consimilis.

38. Fecit quoque decem lateres micos; quadraginta batos cubitum later unius, eratque quatuor cubitorum; singulos quoque lateres per singulas, id est decem, bases posuit.

39. Et constituit decem bases, quingue ad dexteram partem templi, et quingue ad sinistram; mare autem posuit ad dexteram partem templi orientem ad meridiem.

40. Fecit ergo Hiram lebetes et scutras et hamulas. Et perfecit omne opus regis Salomonis in templo Domini.

41. Columnas duas, et funiculos capitellorum super capitella columnarum duos; et retacula duo, ut operirent duos funiculos, qui erant super capita columnarum;

42. Et malograta quadringenta in duobus retaculis, duos versus malogratorum in retaculis aequalis ad ope-

riendos funiculos capitellorum qui erant super capita columnarum;

43. Et bases decem, et lateres decem super bases;

44. Et mare unum, et boves duodecim subter mare;

45. Et lebetes, et scutras, et hamulas. Omnia varia quae fecit Hiram regi Salomoni in domo Domini, de auriato erant.

46. In campstri regione Jordanis fudit ea rex in argillosa terra, inter Socoth et Sarthan.

47. Et posuit Salomon omnia vasa; propter multitudine enim nimium non erat pondus aeri.

48. Fecitque Salomon omnia vasa in domo Domini; altare aureum, et mensam super quam ponerentur panes propositionis auream;

49. Et candelabra aurea, quingue ad dexteram et quingue ad sinistram, contra oraculum, ex auro puro; et quasi liliiflorus, et lucernas desuper aureas; et foscipales auro;

50. Et hydrias, et fuscinillas, et phylas, et murtariola, et thuribula, de auro purissimo. Et cardines ostiorum domus interioris Sancti sanctorum, et ostiorum domus templi, ex auro erant.

51. Et perfecit omne opus quod fecerat Salomon in domo Domini, et intulit quae sanctificaverat David pater suus, argentum, et aurum, et vasa, repositique in thesauris domus Domini.

CAPUT VIII.

Templum, introducta in ipsam arca, dedicatum, nebula illud implente. Salomon post longam orationem populo benedixit; numerus boam et ovium immolariarum hae celebri festivitae.

1. Tunc congregati sunt omnes majores natu Israel cum principibus Israel, et duces familiarum filiorum tribu, ad regem Salomonem in Jerusalem ut deferret arcam federis Domini de Civitate David, id est de Sion.

2. Conveniente ad regem Salomonem universis Israel in mense ethanim, in soleam die; ipse est mensis septimus.

3. Veneruntque cuncti senes de Israel. Et tulere arcam sacerdotis.

4. Et portaverunt arcam Domini, et tabernaculum federis, et omnia vasa

¹ Sup. 3, 1.

² Jer. 52, 21.

³ II Par. 4, 2.

⁴ II Par. 5, 1.

⁵ II Par. 5, 2.

sanctuarii quæ erant in tabernaculo; et ferebant eis sacerdotes et levitæ.

5. Rex autem Salomon, et omnis multitudo Israel, quæ convenerat ad eum, gradiebatür cum illo ante arcam, et immolabant oves et boves absque astimatione et numero.

6. Et intulerunt sacrificia arcam foderis Domini in locum suum, in oraculo templi, in Sanctum sanctorum, subter alias cherubim;

7. Si quidem cherubim expandebant alias super locum arce, et protegabant arcam et voces ejus desuper.

8. Cumque emissent voces, et apparent summitates eorum foris sanctuarii ante oraculum, non apparuit ultra extrinsecus; qui et fuerunt ibi usque in presentem diem.

9. In arca autem non erat aliud nisi due tabule lapideæ quas posuerat in ea Moyses in Horeb, quando pergit Dominus fœdus cum filijs Israel cum egredierentur de terra Ægypti.

10. Factum est autem, cum exissent sacerdotes de sanctuario, nebula implevit domum Domini;

11. Et non poterant sacerdotes stare et ministrare propter nebulam, impleverat enim gloria Domini domum Domini.

12. Tunc ait Salomon: Dominus dixit ut habitaret in nebula.

13. Edificans edificavi domum in habitaculum tuum, firmissimum solum tuum in sempiternum.

14. Converterique rex faciem suam et benedixit omni ecclesie Israel; omnis enim ecclesia Israel stabat.

15. Et ait Salomon: Benedictus Dominus Deus Israel, qui locutus est ore suo ad David patrem meum, et in manibus ejus perfecit, dicens:

16. A die quo eduxi populum meum Israel de Ægypto, non elegi civitatem de universis tribubus Israel, ut edificaretur domus et esset nomen meum tibi; sed elegi David ut esset super populum meum Israel.

17. Voluitque David pater meus edificare domum nomini Domini Dei Israel;

18. Et ait Dominus ad David patrem meum: Quod cogitasti in corde tuo edificare domum nomini meo, bene fecisti, hoc ipsum mente tractans;

¹ Exod. 31, 27, Hebr. 9, 4.

² II Par. 6, 1.

³ II Reg. 7, 2.

19. Verumtamen tu non edificabis mihi domum, sed filius tuus qui egredietur de rostribus tuis ipse edificabit domum nomini meo.

20. Confirmavit Dominus sermonem suum quem locutus est; stetitque per David patrem meum, et sedi super thronum Israel, sicut locutus es Dominus; et edificavi domum nomini Domini Dei Israel.

21. Et constituit ibi locum arce, in quo fœdus Domini est quod percussit cum patribus nostris quando egressi sunt de terra Ægypti.

22. Stetit autem Salomon ante altare Domini in conspectu ecclesie Israel, et expandit manus suas in caelum.

23. Et ait: Domine Deus Israel, non est similis tui Deus in caelo desuper et super terram deorsum, qui custodis pactum et misericordiam servis tuis qui ambulat coram te in toto corde suo.

24. Qui custodisti servo tuo David patrem meo, qui locutus es ei; ore locutus es, et manibus perfecisti, ut hæc dies probat.

25. Nunc igitur, Domine Deus Israel, conserva famulo tuo David patri meo, qui locutus es ei, dicens: Non auferetur de te vir coram me qui sedet super thronum Israel. Et tamen, si custodierit filii tui viam suam, ut ambulat coram me sicut tu ambulasti in conspectu meo.

26. Et nunc, Domine Deus Israel, firmetur verba tua, quæ locutus es servo tuo David patri meo.

27. Ergone putandum est quod vere Deus habitet super terram? si enim caelum et cæli caelorum to capere non possunt, quanto magis domus hæc quam edificavi!

28. Sed respice ad orationem servi tui et ad preces ejus, Domine Deus meus; audi hymnum et orationem quam servus tuus erit coram te hodie.

29. Ut sint oculi tui aperti super domum hæc nocte ac die, super domum de qua dixisti: Non erit nomen meum ibi, ut exaudias orationem quam orat in loco isto ad servum tuum.

30. Ut exaudias deprecationem servi tui et populi tui Israel, quodcumque oraverint in loco isto; et exaudies in

¹ II Reg. 7, 12.

² Deut. 14, 11.

loco habitaturi in caelo, et cum exaudieris, propitius eris.

31. Si peccaverit homo in proximum suum, et habuerit aliquod juramentum quod teneatur ascriptus, et venerit propter juramentum coram altari tuo in domum tuam.

32. Te exaudies in caelo, et facies, et iudicabis servos tuos, condemnans impium et reddens viam suam super caput ejus, justificansque justum, et retribuens et secundum iustitiam suam.

33. Si fugerit populus tuus Israel inimicus tuus (quia peccatorum est tibi), et agentes penitentiam et confitentem nomini tuo, venerint, et oraverint et deprecati fuerint in domo hæc.

34. Exaudi in caelo, et dimitte peccatum populi tui Israel; et relinques eos in terram quam dedisti patribus eorum.

35. Si clausum fuerit caelum, et non pluerit propter peccata eorum, et orantes in loco isto penitentiam egerint nomini tuo, et a peccatis suis conversi fuerint propter afflictionem suam.

36. Exaudi eos in caelo, et dimitte peccata servorum tuorum et populi tui Israel; et ostende eis viam bonam per quam ambulent, et da pluviam super terram tuam quam dedisti populo tuo in possessionem.

37. Fames si oborta fuerit in terra, aut pestilentia aut corruptus aer, aut serugo aut locusta vel rubigo, et afflixerit enim inimicus ejus portas obsidens, omnis plaga, universa infirmitas.

38. Cuncta devotio, et imprecatio, quæ acciderit omni homini de populo tuo Israel; si quis cognoverit plagam cordis sui, et expandierit manus suas in domo hæc.

39. Te exaudies in caelo in loco habitatoris tui, et propitiaberis, et facies ut des unicuique secundum omnes vias suas, sicut videris cor ejus (quia in nostri solus cor omnium filiorum hominum).

40. Ut timeant te cunctis diebus quibus vivunt super faciem terre quam dedisti patribus nostris.

41. Insuper et alienigena qui non est de populo tuo Israel, cum venerit de terra longinqua propter nomen tuum (audiet enim nomen tuum magnum, et manus tua fortis, et brachium tuum ergo, et oraverit in hæc loco).

42. Te exaudies in caelo, in firmamento habitaculi tui, et facies omnia pro qui-

bus invocaverit te alienigena, ut discant universi populi terrarum nomen tuum timere, sicut populus tuus Israel; et probent quia nomen tuum invocatum, est super domum hæc quam edificavi.

43. Si egressus fuerit populus tuus ad bellum contra inimicos suos, per viam quæcumque miseris eos, orabunt te contra viam civitatis quam elegisti et contra domum quam edificavi nomini tuo.

45. Et exaudies in caelo orationes eorum: preces eorum, et facies iudicium eorum.

46. Quod si peccaverint tibi (non est enim homo qui non peccet), et iratus tradideris eos inimicis suis, et captivi ducti fuerint in terram inimicorum longe vel prope.

47. Et egerint penitentiam in corde suo in loco captivitatis, et conversi deprecati fuerint in captivitate sua dicentes: Peccavimus, inique egimus, impie pessimus;

48. Et reversi fuerint ad te in universis corde suo et tota anima sua in terra inimicorum suorum ad quam captivi ducti fuerint, et oraverint te contra viam terræ suæ quam dedisti patribus eorum, et civitatis quam elegisti, et templi quod edificavi nomini tuo.

49. Exaudies in caelo, in firmamento solli tui, orationes eorum et preces eorum, et facies iudicium eorum;

50. Et propitiaberis populo tuo qui peccavit tibi, et omnibus iniquitatibus eorum quam prevaricati sunt in te; et dabis misericordiam eorum eis in te; et captivos habuerint, ut misereantur eis;

51. Populus enim tuus est et hereditas tua, quos eduxisti de terra Ægypti, de medio fornacis ferreae.

52. Ut sint oculi tui aperti ad deprecationem servi tui et populi tui Israel, et exaudias eos in universis pro quibus invocaverint te;

53. Tu enim separasti eos tibi in herbis vivunt super faciem populi terre, sicut locutus es per Moysen, servum tuum quem eduxisti patres nostros de Ægypto, Domine Deus.

54. Factum est autem, cum complexus Salomon orans Dominum omnem orationem et deprecationem hæc, surrexit de conspectu altaris Domini; utinamque enim genu in terram flectat, et manus expandat in caelum.

¹ II Par. 6, 36. Ezech. 7, 21. I Joan. 1, 8.

53. Stetit ergo, et benedixit omni ecclesie Israel voce magna, dicens:

54. Benedictus Dominus, qui dedit regnum populo suo Israel, juxta omnia que locutus est; non occidit ne unus quidem sermo ex omnibus bonis que locutus est per Moysen servum suum.

57. Sit Dominus Deus noster nobiscum sicut fuit cum patribus nostris, non derelinquens nos neque proficiens;

58. Sed inclinet corda nostra ad se, et ambulemus in universis viis ejus, et custodiamus mandata ejus et ceremonias ejus et judicia quecumque mandavit patribus nostris.

59. Et sint sermones mei isti, quibus deprecatus sum coram Domino, appropinquantes Domino Deo nostro die ac nocte, ut faciat judicium servus suo et populo suo Israel per singulos dies.

60. Et sciant omnes populi terre quia Dominus ipse est Deus, et non est alia absque eo.

61. Sit quoque cor nostrum perfectum cum Domino Deo nostro, ut ambulamus in decretis ejus, et custodiamus mandata ejus, sicut et hodie.

62. Igitur rex et omnis Israel cum eo immolabant victimas coram Domino.

63. Mactavitque Salomon hostias pacificas quas immolavit Domino, bovum viginti duo milia et ovium centum viginti milia. Et dedicaverunt templum Domini rex et filii Israel.

64. In die illa sanctificavit rex medium atrii quod erat ante domum Domini: fecit quoque holocaustum ibi et sacrificium et adipem pacificorum, et medium atrium, et dedit coram Domino, minus erat, et capere non poterat holocaustum, et sacrificium, et adipem pacificorum.

65. Fecit ergo Salomon in tempore His festivitatem colobrem, et omnis Israel cum eo, multitudine magna, ab introitu Emath usque ad rivum Ægypti, coram Domino Deo nostro, septem diebus et septem diebus, id est quatuordecim diebus.

66. Et in die octava dimisit populus; qui, benedicentes regi, profecti sunt in abernacula sua Istantes et alacri corde super omnibus bonis que fecerat Dominus David servo suo, et Israel populo suo.

¹ Sap. 3, 5. II Par. 7, 12.

² II Reg. 7, 12-16.

CAPUT IX.

Dominus Salomonem secundo in parens, jubet sua servare precepta, addita comminatione nisi servata fuerint. Salomon pueri adificat civitates, greges alii facit tribularias, et classe II. Ophir missa, plurimum auri recipit.

1. Factum est autem, cum perfecisset Salomon adificium domus Domini et adificium regis, et omne quod optaverat et voluerat facere.

2. Apparuit et Dominus secundo, sicut apparuerat ei in Gabaon.

3. Dixitque Dominus ad eum: Exaudivi orationem tuam et deprecationem tuam quam deprecatus es coram me; sanctificavi domum hanc quam adificasti, et ponere nomen meum ibi in sempiternum, et erunt oculi mei et cor meum ibi cunctis diebus.

4. Tu quoque si ambulaveris coram me, sicut ambulavit pater tuus, in simplicitate cordis et in veritate, et feceris omnia que precepi tibi, et legitima mea et judicia mea servaveris.

5. Poneam thronum regni tui super Israel in sempiternum, sicut locutus sum David patri tuo, dicens: Non auferetur vir de genere tuo de solio Israel.

6. Si autem aversione avari fueritis vos et filii vestri, non sequentes me nec custodientes mandata mea et ceremonias meas que proposui vobis, sed abieritis, et colueritis deos alienos et adoraveritis eos.

7. Auferam Israel de superficie terre quam dedi eis, et templum quod sanctificavi omnino meo proficiam a conspectu meo, eritque Israel in proverbium et in fabulam cunctis populis.

8. Et domus hae erit in exemplum: omnis qui transierit per eam stupelbit, et sibilabit, et dicet: Quare fecit Dominus sic terre huic et domui huic?

9. Et respondebant: Quia dereliquerunt Dominum Deum suum qui eduxit patres eorum de terra Ægypti, et secuti sunt deos alienos, et adoraverunt eos et coluerunt eos; ideo inderit Dominus super eos omne malum hoc.

10. Explevit autem annis viginti postquam adificaverat Salomon duas domos, id est domum Domini et domum regis.

11. Hiram, rege Tyri, prebente Salo-

³ Dent. 29, 24. Jer. 22, 8.

⁴ II Par. 4, 1.

monem Hirma cedrina et albigna et aurum juxta omne quod opus habuerat, tunc dedit Salomon Hiram viginti oppida in terra Galilee.

12. Et egressus est Hiram de Tyro ut videret oppida que dederat ei Salomon, et non placuerunt ei;

13. Et ait: Hecine sunt civitates quas dedi mihi, frater? Et appellavit eas terram Chabil, usque in diem hanc.

14. Misit quoque Hiram ad regem Salomonem centum viginti talenta auri.

15. Hec est summa expensarum quam obtulit rex Salomon ad adificandam domum Domini et domum suam, et Mello, et murum Jerusalem, et Hesor, et Maggedo, et Gazer.

16. Pharaon, rex Ægypti, ascendit et cepit Gazer succedenteque eam igni, et Chananeum qui habitabat in civitate interfect, et dedit eam in dotem filiae suae uxori Salomonis.

17. Edificavit ergo Salomon Gazer et Bethoron inferiore;

18. Et Basalath, et Palmiram in terra solitudinis.

19. Et omnes viros qui ad se pertinebant et erant absque muro munivit, et civitates curruum et civitates equitum, et quodcumque ei placuit ut adificaret in Jerusalem, et in Libano, et in omni terra potestatis suae.

20. Universum populum qui remanserat de Amorrhæis, et Hebraeis, et Pherezis, et Hevris, et Jebuseis, qui non sunt de filiis Israel;

21. Horum filios qui remanserunt in terra, quos scilicet non potuerat filii Israel exterminare, fecit Salomon tributarios, usque in diem hanc.

22. De filiis autem Israel non tribuit Salomon servare quemquam; sed erant viri bellatores, et ministri ejus, et principes, et duces, et praefecti curruum et equorum.

23. Erant autem principes super omnia opera Salomonis praepositi quinquaginta, qui habebant subiectum populum, et statuti operibus imperabant.

24. Filia autem Pharaonis ascendit de Civitate David in domum suam, quam adificaverat ei Salomon. Tunc adificavit Mello.

25. Offerbat quoque Salomon tribus vicibus per annos singulos holocausta et

pacificas victimas super altare quod adificaverat Domino, et adolebat thymiana coram Domino. Perfecitque est templum.

26. Classem quoque fecit rex Salomon in Asion-Gabor, cum est juxta Ailath in litore maris Rubri, in terra Idomæa.

27. Misitque Hiram in classe illa servos suos viros nauticos et gnaros maris, cum servis Salomonis.

28. Qui, cum venissent in Ophir, sumptum inde aurum quadringentorum viginti talentorum detulerunt ad regem Salomonem.

CAPUT X.

Venit regina Saba ad regem Salomonem; qui ejus mirata sapientiam, magnificentiam et gubernationem, datis acceptisque amplis muneribus, dimisit; Salomon multum tributoque ac aurum abunde accepit; vasa et tanta magnificentique thronum construit, multam ac pretiosam habet suppellectilem in vase, curruis et equis, in abundantia argenti ac carburem.

1. Sed et regina Saba, audita fama Salomonis in nomine Domini, venit tentare eum in experimentis.

2. Et ingressa Jerusalem multo cum comitatu et divitis, camelis portantiibus aromata et aurum infinitum nimis et gemmas pretiosas, venit ad regem Salomonem, et locuta est ei universa que habebat in corde suo.

3. Et docuit eum Salomon omnia verba que proposuerat; non fuit sermo qui regem posset latere, et non responderet ei.

4. Videns autem regina Saba omnem sapientiam Salomonis, et domum quam adificaverat,

5. Et cibos mense ejus, et habitacula servorum, et ordines ministrantium vestesque eorum, et pincernas, et holocausta que offerrebat in domo Domini, non habebat ultra spiritum;

6. Dixitque ad regem: Verus est sermo quem audivi in terra mea.

7. Super sermonibus tuis et super sapientia tua; et non credebam narratibus mihi, donec ipsa veni, et vidi oculis meis, et probavi quod modica pars mihi nuntiata non fuerit. Major est sapientia et opera tua quam rumor quem audivi.

8. Beati viri tui, et beati servi tui, qui stant coram te semper et audient sapientiam tuam.

9. Sit Dominus Deus tuus benedictus, cui complacuit, et passit te super thronum Israel eo quod dilexerit Dominus Israel in sempiternum, et constituit te regem ut iudicium faceres et iustitiam.

10. Dedit ergo rex centum viginti talenta auri, et aromata multa nimis et gemmas pretiosas. Non sunt allata ultra aromata tam multa quam ea que dedit regina Saba rex Salomon.

11. (Sed et classis Hiram, que portabat aurum de Ophir, attulit et Ophir ligna thyria multa nimis, et gemmas pretiosas,

12. Pectine rex de lignis thyriis fulera domus Domini et domus regie, et citharas lyraque cantioribus. Non sunt allata hebescomodi ligna thyria neque visa usque in presentem diem.)

13. Rex autem Salomon dedit regine Saba omnia que voluit et petiit ab eo, exceptis his que ultra obtulerat ei munere regio. Que reversa est, et abiit in terram suam cum servis suis.

14. Erat autem pondus auri quod afferebatur Salomoni per annos singulos, sexcentorum sexaginta sex talentorum auri.

15. Excepto eo quod afferebat viri qui super vocigalia erant, et negotiorum universique secreta vendentes, et omnes reges Arabie ducesque terre.

16. Fecit quoque rex Salomon ducenta scuta de auro purissimo (sexcentos auri scilicet dedit in laminas septi unius);

17. Et trecentas pelias ex auro probato (trecentis nimis auri unum poltam vestiebant); posuitque rex in domo Saltus Libani.

18. Fecit etiam rex Salomon thronum de ebore grandem, et vestivit eum auro fulvo nimis.

19. Qui habebat sex gradus; et summitas throni rotunda erat in parte posteriori; et duae manus hinc atque inde tenentes sedile, et duo leones stabant iuxta manus singulas;

20. Et duodecim leonuli stantes super sex gradus hinc atque inde; non est factum tale opus in universis regibus.

21. Sed et omnia vasa quibus portabat

rex Salomon erant aurea, et universa supellex domus Saltus Libani de auro purissimo; non erat argentum, nec aliquid pretii putabatur in diebus Salomonis.

22. Quia classis regis per mare cum classe Hiram semel per tres annos ibat in Tharsis, et dentes elephantorum, et similes, et pavos.

23. Magnificus est ergo rex Salomon, super omnes reges terre, divitiis et sapientia.

24. Et universa terra desiderabat valentiam Salomonis et audiret sapientiam ejus quam dederat Deus in corde ejus.

25. Et singuli deferebant et manna, vasa argentea et aurea, vestes et arma bellica, aromata quoque, et equos et mulos, per annos singulos.

26. Congregavitque Salomon curras et equites, et facti sunt ei mille quadringenti curres et duodecim milia equitum; et disposuit eos per civitates militum et cum rege in Jerusalem.

27. Fecitque ut tanta esset abundantia argenti in Jerusalem quanta et lapidum; et cedrorum prebuit multitudinem, quasi sycamoros qui nascuntur in campestribus.

28. Et educebantur equi Salomonis de Egypto et de Coa; negotiores enim regis emebant de Coa, et statuto pretio perducebant.

29. Egrediebatur autem quadriga ex Egypto sexcentis siclis argenti, et opus centum quinquaginta. Atque in hunc modum cuncti reges Hebraeorum et Syriae equos venundabant.

CAPUT XI.

Salomon plurimis iungitur mulieribus alienigenis, et ab ipsis indicatus ad peccata idola convertitur; in quem iratus Dominus suscitavit adversarios Adad, Razon et Jeroboam; cui per prophetam Ahiam promittitur regnum Israel, servata una tribu Salomonis filii; moritur Salomon post quadraginta regni annos, cui succedit filius Roboam.

1. Rex autem Salomon ¹adamarit mulieres alienigenas nimis, filias quoque Pharaonis, et Moabitidas et Ammonitidas, Idumaeas, et Sidonias, et Hebraeas,

¹ Il Par. 1. 14.

² Deut. 17, 17. Recl. 47, 21.

CAPUT XI.

2. De gentibus super quibus dixit Dominus filiis Israel: ¹Non ingrediemini ad eas, neque de illis ingredientur ad vestras certissime enim advertent corda vestra et sequamini deos earum. His itaque copulatus est Salomon ardentissimo amore;

3. Fuerantque et uxores quasi reginae sep ingentes et concubinae trecentae. Et advertent mulieres cor ejus.

4. Cumque iam esset senex, depravatum est cor ejus per mulieres ut sequeretur deos alienos; nec erat cor ejus perfectum cum Domino Deo suo sicut cor David patris ejus.

5. Sed colebat Salomon Astarthen, deam Sidoniorum, et Moloch, idolum Ammonitarum.

6. Fecitque Salomon quod non placuerat coram Domino, et non adimplevit ut sequeretur Dominum sicut pater ejus.

7. Tunc edificavit Salomon fanum Chamos, idolo Moab, in monte qui est contra Jerusalem, et Moloch, idolo filiorum Ammon.

8. Atque in hunc modum fecit universis uxoriis suis alienigenis, quae addebant thura et immolabant diis suis.

9. Igitur iratus est Dominus Salomonem quod aversa esset mens ejus a Domino Deo Israel, qui apparuerat ei secundo.

10. Et praecepit de verbo hoc ne sequeretur deos alienos, et non custodivisset quae mandavit ei Dominus.

11. Dixit itaque Dominus Salomoni: Quia habuisti hoc apud te, et non custodisti pactum meum et praecepta mea quae mandavi tibi, disrumpens scindam regnum tuum, et dabo illud servo tuo.

12. ²Venturum in diebus tuis non faciam, propter David patrem tuum; de manu filii tui scindam illud.

13. Nec totum regnum auferam, sed tribum unam dabo filio tuo, propter David servum meum et Jerusalem, quam elegeris.

14. Suscitavit autem Dominus adversarium Salomoni Adad Idumaeum, de semine regio, qui erat in Edom.

15. ³Cum enim esset David in Idumaea, et ascendisset Joab, princeps militum, ad sepeliendum eos qui fuerant

interfecti, et occidisset omne masculum in Idumaea

16. (Sex enim mensibus ibi moratus est Joab et omnis Israel, donec interiret omne masculinum in Idumaea)

17. Fugit Adad ipse, et ⁴in Idumaea de servis patris ejus cum eo, ut ingrederetur Aegyptum; erat autem Adad parvulus.

18. Cumque surrexisset de Madian, venissent in Pharan, talentumque secum viros de Pharan, et introierunt Aegyptum ad Pharaonem regem Egypti; qui dedit ei domum, et cibos constituit; et terram delegavit.

19. Et invenit Adad gratiam coram Pharaone valde, in tantum ut daret ei uxorem, sororem uxoris suae, germanam Taphnes reginae.

20. Genitricem ei soror Taphnes Genubath filion, et nutritivam eum Taphnes in domo Pharaonis; Pharaque Genubath habitans apud Pharaonem cum filiis ejus.

21. Cumque adisset Adad in Aegyptum dormivisse David cum patribus suis, et mortuum esse Joab, principem militiae, dixit Pharaoni: Dimittite me ad vadum in terram meam.

22. Dixitque ei Pharao: Qua enim res apud me indignas ut queras ire ad terram tuam? At ille respondit: Nulla, sed obscuro te ut dimittas me.

23. Suscitavit quoque et Deus adversarium Razon, filium Eliada, qui fugerat Adazerem, regem Soba, domium suum;

24. Et congregavit contra eum viros, et factus est princeps latronum cum interficeret eos David; abieruntque Damascus, et habitaverunt ibi, et constituerunt eum regem in Damasco;

25. Eratque adversarius Israel concitatus diebus Salomonis. Et hoc est malum Adad et odium contra Israel; regnavitque in Syria.

26. ⁵Jeroboam quoque, filius Nabai Ephraethaeus, de Sareda, servus Salomonis, cujus mater erat nomine Sarva mulier vidua, levavit manum contra regem.

27. Et haec est causa rebellionis adversus eum, quia Salomon edificavit Malleo et coaequivit voraginem Civitatis David patris sui.

¹ Ecol. 34, 16.

² Sap. 9, 3.

³ Inf. 12, 15.

⁴ Il Reg. 8, 14.

⁵ Il Par. 13, 6.

28. Erat autem Jeroboam vir fortis et potens; vidensque Salomon adolescentem bonae indolis et industriam, constituerat eum praefectum super tributa universae domus Joseph.

29. Factum est igitur in tempore illo ut Jeroboam egredieretur de Jerusalem, et inveniret eum Abias Silonites propheta in via, operatus pallio novo; erant autem duo tantum in agro.

30. Apprehendensque Abias pallium suum novum quo cooperatus erat, scidit in duodecim partes;

31. Et ait ad Jeroboam: Tolle tibi decem scissuras; haec enim dicit Dominus Deus Israel: Ego ego scindam regnum de manu Salomonis, et dabo tibi decem tribus.

32. Porro una tribus remanebit ei, propter servum meum David et Jerusalem civitatem, quam elegi ex omnibus tribubus Israel;

33. Et quod dereliquit me, et adoraverit Astartidem, deam Sidoniorum, et Chamos, deum Moab, et Moloch, deum filiorum Ammon, et non ambulaverit in viis meis et faceret iustitiam coram me et precepta mea et iudicia, sicut David pater ejus.

34. Hoc auferam enim regnum de manu ejus, sed ducam ponam eum cunctis diebus vite suae, propter David servum meum quem elegi, qui custodivit mandata mea et precepta mea;

35. Auferam autem regnum de manu filii ejus, et dabo tibi decem tribus;

36. Filio autem ejus dabo tribum unam, ut remaneat lucerna David servo meo cunctis diebus coram me in Jerusalem civitate, quam elegi et esset nomen meum ibi.

37. Te autem assumam, et regnabis super omnia quae desiderat anima tua, criscoque rex super Israel.

38. Si igitur audieris omnia quae precepero tibi, et ambulaveris in viis meis, et feceris quod rectum est coram me, custodieris mandata mea et precepta mea, sicut fecit David servus meus, ero tecum, et edificabo tibi domum fidelem, quomodo edificavit David domum, et tradam tibi Israel;

39. Et affligam semen David super hoc, verumtamen non cunctis diebus.

40. Voluit ergo Salomon interficere Jeroboam; qui surrexit, et fugavit in

Aegyptum ad Sesac, regem Aegypti; et fuit in Aegypto usque ad mortem Salomonis.

41. Reliquum autem verbum Salomonis, et omnia quae fecit, et sapientia ejus, ecce universa scripta sunt in libro Verborum dierum Salomonis.

42. Dies autem quos regnavit Salomon in Jerusalem super omnem Israel quadraginta anni sunt.

43. Dereliquitque Salomon cum patribus suis; et sepultus est in Civitate David patris sui. Regnavitque Roboam filius ejus pro eo.

CAPUT XII.

Roboam juvenum secutus consilium, patre regni divisionem, et Jeroboam rex super decem tribus constituit, exercitum quoque Roboam adversus Jeroboam Dominum per Semeiam prophetam dissipat. Jeroboam vero aureos erexit vitulos in Dan et Bethel adorandos, constitutis solemnitate, altari ac sacerdotibus.

1. Venit autem Roboam in Sichem; silic enim congregatus erat omnis Israel ad constituendum eum regem.

2. At vero Jeroboam, filius Abat, cum adhuc esset in Aegypto profugus a facie regis Salomonis, audita morte ejus, reversus est de Aegypto.

3. Miseruntque et vocaverunt eum. Venit ergo Jeroboam et omnis multitudo Israel, et locuti sunt ad Roboam, dicentes:

4. Pater tuus durissimum jugum imposuit nobis; tu itaque nunc imminue paululum de imperio patris tui durissimo et de jugo gravissimo quod imposuit nobis, et serviamus tibi.

5. Qui ait eis: Ita usque ad tertium diem, et revertimini ad me. Cumque abisset populus,

6. Iniit consilium rex Roboam cum senioribus qui assistebant coram Salomone patre ejus cum adhuc viveret, et ait: Quod datis mihi consilium ut respondeam populo huic?

7. Qui dixerunt ei: Si hodie obediens populo huic, et servieris, et petitioni eorum cesseris, locutusque fueris ad eos verba lenia, erunt tibi servi cunctis diebus.

8. Qui dereliquit consilium senum quod dederant ei, et adhucit adoles-

centes qui nutriti fuerant cum eo et assistebant illi,

9. Dixitque ad eos: Quod mihi datis consilium ut respondeam populo huic, qui dixerunt mihi: Levius fac jugum quod imposuit pater tuus super nos?

10. Et dixerunt ei juvenes qui nutriti fuerant cum eo: Sic loqueris populo huic qui locuti sunt ad te dicentes: Pater tuus aggravavit jugum nostrum, tu releva nos; sic loqueris ad eos: Minimus digitus meus grossior est dorso patris mei.

11. Et nunc pater meus posuit super vos jugum grave, ego autem addam super jugum vestrum; pater meus occidit vos flagellis, ego autem caedam vos scorpionibus.

12. Venit ergo Roboam et omnis populus ad Roboam die tertia, sicut locutus fuerat rex dicens: Revertimini ad me die tertia.

13. Responditque rex populo dura, detulitque consilio seniorum quod ei dederant.

14. Et locutus est eis secundum consilium juvenum, dicens: Pater meus aggravavit jugum vestrum, ego autem addam jugo vestro; pater meus occidit vos flagellis, ego autem caedam vos scorpionibus.

15. Et non acquievit rex populo, quoniam aversatus fuerat eum Dominus ut suscitaret verbum suum quod locutus fuerat in manu Abias Silonite ad Jeroboam, filium Nabat.

16. Videns itaque populus quod non lisset eos audire rex, respondit ei dicens: Quae nobis pars in David? vel quae hereditas in filio Isai? Vade in tabernacula tua, Israel; nunc vide domum tuam, David. Et abiit Israel in tabernacula sua.

17. Super filios autem Israel, quicumque habitabant in civitatibus Juda, regnavit Roboam.

18. Misit ergo rex Roboam Aduram, qui erat super tributa; et lapidavit eum omnis Israel, et mortuus est. Porro rex Roboam festinus ascendit curram, et fugit in Jerusalem.

19. Reversisque Israel a domo David, usque in presentem diem.

20. Factum est autem cum audisset

omnis Israel quod reversus esset Jeroboam, miserunt et vocaverunt eum congregato cuncta, et constituerunt eum regem super omnem Israel; nec secutus est quisquam domum David praeter tribum Juda solum.

21. Venit autem Roboam Jerusalem, et congregavit universam domum Juda et tribum Benjamin, centum ceteroginta milia electorum virorum bellatorum, ut pugnarent contra domum Israel, et reducerent regnum Roboam, filio Salomonis.

22. Factus est autem sermo Domini ad Semeiam, virum Dei, dicens:

23. Loquere ad Roboam, filium Salomonis, regem Juda, et ad omnem domum Juda et Benjamin, et reliquos de populo, dicens:

24. Haec dicit Dominus: Non ascendetis, neque bellabitis contra fratres vestros filios Israel; revertatur vir in domum suam, a me enim factum est verbum hoc. Audierat sermonem Domini, et reversi sunt de itinere, sicut eis praecerat Dominus.

25. Edificavit autem Jeroboam Sichem in monte Ephraim, et habitavit ibi; et egressus inde edificavit Pnathuel.

26. Dixitque Jeroboam in corde suo: Nunc revertetur regnum ad domum David.

27. Si ascenderit populus iste ut faciat sacrificia in domo Domini in Jerusalem; et converterit cor populi hujus ad dominum suum Roboam, regem Juda; interficietque me, et revertetur ad eum.

28. Et excogitavit consilio fecit duos vitulos aureos, et dixit eis: Nolite ultra ascendere in Jerusalem; ecce dixi tibi, Israel, qui te eduxerunt de terra Aegypti.

29. Posuitque unum in Bethel, et alterum in Dan;

30. Et factum est verbum hoc in peccatum; hec enim populus ad adorandum vitulum usque in Dan.

31. Et feci fana in excelis, et sacerdotibus de extraneis populi, qui non erant de filijs Levi.

32. Constituitque dico solemnem in mense octavo, quintadecima die mensis, in similitudinem solemnitatis quae cele-

§ Ep. 11, 31.

§ II Par. 11, 2.

§ Tob. 1, 5.

4 Esod. 32, 8.

5 II Par. 11, 15.

1 II Par. 10, 15.

2 II Par. 10, 1.

lebat in Juda. Et, ascendens altare similiter fecit in Bethel, ut immolaret vitulis quos fabricatus fuerat: constituitque in Bethel sacerdotes excelsorum quo fecerat.

33. Et ascendit super altare quod construxerat in Bethel, quintadecima die mensis octavi, quem dixerat de corde suo: et fecit solennitatem illis Israel, et ascendit super altare ut adoleret incensum.

CAPUT XIII.

Misus propheta de Juda ad Jeroboam, de altari subversione et patriarum Jesse regis prophetarum, quo oratio, misus Jeroboam, quo exaraverat, sanatis restituitur; rediens autem propheta a leone occiditur, quod Dei verbo inebrians fuisset; et Jeroboam suam augeat insipientiam.

1. Et ecce vir Dei venit de Juda in sermone Domini in Bethel, Jeroboam stante super altare et thus jaciente;

2. Et exclamavit contra altare in sermone Domini, et ait: Altare, altare, hæc dicit Dominus: Et ecce filius nascitur domi David, Jesus nomen, et immobilabit super te sacerdotes excelsorum, qui nunc in te thus succendant, et ossa hominum super te incidant.

3. Rediitque in illa die signum, dicens: Hoc erit signum quod locutus est Dominus: Ecce altare scindetur, et effundetur cinis qui in eo est.

4. Cumque audisset rex sermonem hominis Dei quem inclamaverat contra altare in Bethel, extendit manum suam de altari, dicens: Apprehendito eum. Et exaruit manus ejus, quam extenderat contra eum; nec valuit retrahere eam ad se.

5. Altare quoque scissum est, et effusus est cinis de altari, juxta signum quod prædixerat vir Dei in sermone Domini.

6. Et ait rex ad virum Dei: Deprecare faciem Domini Dei tui, et ora pro me, ut restituar manus meae mihi. Oravitque vir Dei faciem Domini, et reversa est manus regis ad eum, et facta est sicut prius fuerat.

7. Locutus est autem rex ad virum Dei: Veni mecum domum ut prandeam, et dabo tibi munera.

¹ IV Reg. 92, 16.

8. Responditque vir Dei ad regem: Si dederis mihi mediam partem domus tue, non veniam tecum, nec comedam panem, neque bibam aquam in loco isto;

9. Sic enim mandatum est mihi in sermone Domini precipiens: Non comedas panem, neque bibes aquam, nec revertaris per viam qua venisti.

10. Abiit ergo per aliam viam, et non est reversus per iter quo venerat in Bethel.

11. Prophetes autem quidam senex habitabat in Bethel; ad quem venerat filii sui, et narraverunt ei omnia opera quae fecerat vir Dei illa die in Bethel; et verba quae locutus fuerat ad regem narraverunt patri suo.

12. Et dixit eis pater eorum: Per quam viam abiit? Ostenderunt ei filii sui viam per quam abierat vir Dei, qui venerat de Juda.

13. Et ait illis filius: Sternite mihi asinum. Qui cum stravissent, ascendit.

14. Et abiit post virum Dei; et invenit eum sedentem subitus terebinthum, et ait illi: Tunc es vir Dei qui venisti de Juda? Respondit ille: Ego sum.

15. Dixitque ad eum: Veni mecum domum ut comedas panem.

16. Qui ait: Non possum reverti neque venire tecum, nec comedam panem, neque bibam aquam in loco isto;

17. Quia locutus est Dominus ad me in sermone Domini, dicens: Non comedas panem, et non bibes aquam tibi, nec revertaris per viam qua ieris.

18. Qui ait illi: Et ego propheta sum similis tui; et angelus locutus est mihi in sermone Domini, dicens: Reduc eum tecum in domum tuam, ut comedat panem, et bibat aquam. Fecit illi eum.

19. Et reduxit eum: comedit ergo panem in domo ejus, et bibit aquam.

20. Cumque sederet ad mensam, factus est sermo Domini ad prophetam qui redierat eum:

21. Et exclamavit ad virum Dei, qui venerat de Juda, dicens: Hæc dicit Dominus: Quia non obediens fuisti ori Domini, et non custodisti mandatum quod præcepit tibi Dominus Deus tuus,

22. Et reversus es, et comediisti panem, et bibisti aquam, in loco in quo præcepit tibi ne comederes panem, neque biberes aquam, non inferetur cadaver tuum in sepulcrum patrum tuorum.

23. Cumque comedisset et bibisset, stravit asinum suum propheta quem reduxerat.

24. Qui cum abisset, invenit eum leo in via, et occidit; et erat cadaver ejus projectum in itinere; asinus autem stabat juxta illum, et leo stabat juxta cadaver.

25. Et ecce viri transcentes viderunt cadaver projectum in via, et leonem stantem juxta cadaver. Et venerunt et divulgaverunt in civitate in qua propheta ille senex habitabat.

26. Quod cum audisset propheta ille, qui reduxerat eum de via, ait: Vir Dei est, qui inobediens fuit ori Domini, et tradidit cum Dominus leoni, et confregit eum et occidit, juxta verbum Domini quod locutus est ei.

27. Dixitque ad filios suos: Sternite mihi asinum. Qui cum stravissent,

28. Et ille abisset, invenit cadaver ejus projectum in via, et asinum et leonem stantes juxta cadaver; non comedit loco de cadavere, nec lexit asinum.

29. Tulit ergo propheta cadaver viri Dei, et posuit illud super asinum, et reversus intulit in civitatem prophete senis ut plangeret eum.

30. Et possit cadaver ejus in sepulcro suo, et plangerunt eum: Heu, heu, mi frater!

31. Cumque planxissent eum, dixit ad filios suos: Cum mortuus fuero, sepelite me in sepulcro in quo vir Dei sepultus est; juxta ossa ejus ponite ossa mea;

32. Profecto enim veniet sermo, quem prædixit in sermone Domini contra altare quod est in Bethel, et contra omnia fana excelsorum quae sunt in urbibus Samariae.

33. Post verba hæc non est reversus Jeroboam de via sua pessima, sed e contrario fecit de novissimis populi sacerdotas excelsorum; quicumque volebat implebat manum suam, et fiebat sacerdos excelsorum.

34. Et propter hæc causa peccavit domus Jeroboam, et eversa est, et deleta de superficie terrae.

CAPUT XIV.

Ahaz propheta ab uxore Jeroboam super filio Ahaz agrotante interrogatus, prædicat illam mortuum, et domum Jeroboam peius

¹ Sup. 11, 31.

everteendam; quo mortuo, succedit filius Nabab; rex autem Aegypti diripit domum Domini in Jerusalem; et mortuo Roboam, succedit filius Abia.

1. In tempore illo agrotavit Abia, filius Jeroboam.

2. Dixitque Jeroboam uxori suae: Surge, et commuta habitum, non cognoscaris quod sis uxor Jeroboam; et vade in Silo, ubi est Abias propheta, qui locutus est mihi, quod regnaturus essem super populum hæc.

3. Tolle quicum in manu tua decem panes, et crustulam, et vas mellis, et vade ad illum; ipse enim indicabit tibi quid eventurum sit puero huic.

4. Fecit ut dixerat uxor Jeroboam, et consurgens abiit in Silo, et venit in domum Abia. At ille non poterat videre, quia caligaverat oculi ejus pro senectute.

5. Dixit autem Dominus ad Ahiam: Ecce uxor Jeroboam ingreditur ut consulat te super filio suo qui agrotat; hæc est hæc loquens ei. Cum ergo illa intraret, et dissimularet se esse que erat.

6. Audivit Ahias sonitum pedum ejus introeuntis per ostium, et ait: Ingredere, uxor Jeroboam; quare aliam te esse simulas? Ego autem misus sum ad te durus nuntius.

7. Vade, et dic Jeroboam: Hæc dicit Dominus Deus Israel: Quia exaltavi te de medio populi, et dedi te decem super populum meum Israel;

8. Et scidi regnum domus David, et dedi illud tibi, et non fuisti sicut servus meus David, qui custodisti mandata mea, et secutus est me in toto corde suo, faciens quod placitum est in conspectu meo;

9. Sed operatus es mala super omnia que fuerunt ante te, et fecisti tibi deo alienos et confabulos, ut me ad iracundiam provocares, me autem projectis post corpus tuum.

10. Idcirco ecce ego inducam malis super domum Jeroboam, et prorepticum, de Jeroboam miangetem ad parietem, et clausum et novissimum in Israel; et mundabo reliquias domus Jeroboam sicut mundari solet finis usque ad parum.

11. Qui mortui fuerint de Jeroboam in civitate, comedent eos canes; qui autem mortui fuerint in agro, vorabunt

² Inf. 15, 20.

veos aëis cæli; quia Dominus locutus est.

12. Tu igitur surge, et vade in domum tuam; et in ipso introitu pedum tuorum in urbem Hierosolymorum.

13. Et plangeat super omnis Israel, et pellet; isto enim solus inferetur de Jeroboam in sepulchrum, quia inventus est super eo sermo bonus a Domino Deo Israel, in domo Jeroboam.

14. Constituit autem sibi Dominus regem super Israel qui percussit domum Jeroboam in hac die et in hoc tempore;

15. Et percussit Dominus Deus Israel, sicut moveri solet arundo in aqua, et evellit Israel de terra bona hac quam dedit patribus eorum, et ventilabit eos trans flumen, qui percussit sibi locos ut irriterent Dominum.

16. Et tradidit Dominus Israel propter peccata Jeroboam, qui peccavit, et peccare fecit Israel.

17. Surrexit itaque uxor Jeroboam, et abiit, et venit in Thersa; cumque illa ingrederetur limen domus, puer tacuit est.

18. Et sepelierunt eam, et plangit eum omnis Israel, juxta sermonem Domini quem locutus est in manu servi sui Abias propheta.

19. Reliqua autem verborum Jeroboam, quomodo pugnavit, et quomodo regnavit, omnia scripta sunt in libro Verborum dierum regum Israel.

20. Dies autem quibus regnavit Jeroboam viginti duo anni sunt, et dormivit eum patribus suis; regnavitque Nadab, filius ejus, pro eo.

21. Porro Roboam, filius Salomonis, regnavit in Juda. Quadraginta et unis anni erat Roboam, cum regnare cepisset; decem et septem annos regnavit in Jerusalem civitate, quam elegit Dominus ut poneret nomen suum ibi et omnibus tribubus Israel. Nomen autem matris ejus Naama, Ammonitis.

22. Et fecit Judas malum coram Domino, et irritaverunt eum super omnibus que fecerant patres eorum in peccatis suis que peccaverant.

23. Edificaverunt enim et ipsi sibi aras, et statuas, et locos, super omnem collem excelsum et subter omnem arborem frondosam.

24. Sed et effeminati fuerunt in terra,

¹ II Par. 10, 13.

² Sup. 10, 16.

feceruntque omnes abominabiles gentium quas attrivit Dominus ante faciem filiorum Israel.

25. In quinto autem anno regni Roboam, ascendit Sesac rex Ægypti, in Jerusalem.

26. Et tulit thesaurus domus Domini et thesaurus regis, et universa diripuit; scuta quoque aurea, omnia fecerat Salomon.

27. Pro suffus fœlix rex Roboam scuta aurea, et tradidit ea in manum ducum scutariorum et eorum qui exubabant ante ostium domus regis.

28. Cumque ingrederetur rex in domum Domini, portabant ea qui præeundi habebant officium, et postea reportabant ad armamentarium scutariorum.

29. Reliqua autem sermonum Roboam et omnia que fecit, omnia scripta sunt in libro Sermonum dierum regum Juda.

30. Fuitque bellum inter Roboam et Jeroboam cunctis diebus.

31. Dormivitque Roboam cum patribus suis, et sepultus est cum eis in Civitate David. Nomen autem matris ejus Naama, Ammonitis. Et regnavit Abiam, filius ejus, pro eo.

CAPUT XV.

Impio Abias rex Jude ascendit filius Asa, qui adversus Baasa, regem Israel, præliatus, impetrato a Benadad, rege Syria, auxilio. Asa acrius succedit filius Josephat; et Baasa Nabab, filium Jeroboam, cum universa cognatione occidit, et pro eo regnavit super Israel viginti quatuor annis, impius post impium.

1. Igitur in octavo decimo anno regni Jeroboam, filii Nabat, regnavit Abiam super Judam.

2. Tribus annis regnavit in Jerusalem.

3. Nomen matris ejus Maacha, filia Abessalon.

4. Ambulavitque in omnibus peccatis patris sui que fecerat ante eum; nec erat cor ejus perfectum cum Domino Deo suo, sicut cor David patris ejus.

5. Sed propter David dedit ei Dominus Deus suus locum in Jerusalem, ut susciteret filium ejus post eum et staretur Jerusalem.

6. Et quod fecisset David rectum in oculis Domini, et non declinasset ab

³ II Par. 15, 2.

omnibus que præceperat ei cunctis diebus vite sue, ¹ excepto sermone Urim Helihel.

6. Attamen bellum fuit inter Roboam et Jeroboam omni tempore vite ejus.

7. Reliqua autem sermonum Abiam, et omnia que fecit, nomine hæc scripta sunt in libro Verborum dierum regum Juda; Fuitque prælium inter Abiam et inter Jeroboam.

8. Et dormivit Abiam eum patribus suis, et sepelierunt eum in Civitate David. ² Regnavitque Asa, filius ejus, pro eo.

9. In anno ergo vigesimo Jeroboam, regis Israel, regnavit Asa, rex Juda;

10. Et quadraginta et uno anno regnavit in Jerusalem. Nomen matris ejus Maacha, filia Abessalon.

11. Et fecit Asa rectum ante conspectum Domini, sicut David pater ejus. 12. Et abstulit effeminatos de terra, purgavitque universas sordes idolorum que fecerant patres ejus.

13. Insuper et Maacham matrem suam amovit, ne esset principes in sacris Priapuli, et in loco ejus, quem consecraverat; subvertitque specum ejus, et confregit simulacrum turpissimum, et combussit in torrente Cedron;

14. Exolus autem non abstulit. Veruntamen cor Asa perfectum erat cum Domino cunctis diebus suis;

15. Et intulit ea que sanctificaverat pater suus et voverat in domum Domini, argentum et aurum, et vasa.

16. Bellum autem erat inter Asa et Baasa, regem Israel, cunctis diebus eorum.

17. Ascendit quoque Baasa, rex Israel, in Judam, et edificavit Rama, ut non posset quispiam egredi vel ingredi de parte Asa, regis Juda.

18. Tollens itaque Asa omne argentum et aurum quod remanserat in thesauris domus Domini et in thesauris domus regis, dedit illud in manus servorum suorum; et misit ad Benadad, filium Tabremon filii Hezion, regem Syria, qui habitabat in Damasco, dicens:

19. Fodas est inter me et te, et inter patrem meum et patrem tuum; ideo misi tibi munera, argentum et aurum,

¹ II Reg. 11, 4.

² II Par. 15, 2.

³ II Par. 14, 1.

⁴ II Par. 16, 1.

et peto ut venias, et irritum facias fodus quod habes cum Baasa, rege Israel, et recedat a me.

20. Acquiescens Benadad regi Asa, misit principes exercitus sui in civitates Israel; et percussit Abion, et Dab, et Abel Domum-Maacha, et universam Cænesoth, omnem scilicet terram Nephthali.

21. Quod cum audisset Baasa, intermisit edificare Rama, et reversus est in Thersa.

22. Rex autem Asa nuntium misit in omnem Judam, dicens: Nemo sit excusatus. Et tulit in lapides de Rama et ligna ejus, quibus edificaverat Baasa, et extruxit de eis rex Asa Gabaa Benjamin, et Maspha.

23. Reliqua autem omnium sermonum Asa, et universæ fortitudines ejus, et cuncta que fecit, et civitates quas extraxit, nomine hæc scripta sunt in libro Verborum dierum regum Juda; Veruntamen in tempore senectutis suæ doluit pedes.

24. Et dormivit cum patribus suis, et sepultus est eum eis in Civitate David patris sui. ⁵ Regnavitque Josaphat, filius ejus, pro eo.

25. Nadab vero, filius Jeroboam, regnavit super Israel anno secundo Asa, regis Juda; regnavitque super Israel duobus annis.

26. Et fecit quod malum est in conspectu Domini, et ambulavit in viis patris sui et in peccatis ejus, quibus peccare fecit Israel.

27. Insidiatus est autem ei Baasa, filius Abias, de domo Issachar, et percussit eum in Gebethon, que est urbs Philistinorum; stridentem Nadab et omnis Israel obsidebant Gebethon.

28. Interfecit ergo illum Baasa in anno tertio Asa, regis Juda, et regnavit pro eo.

29. Cumque regnasset, percussit omnem domum Jeroboam; non dimisit ne unam quidem animam de semine ejus donec deleter eum, juxta verbum Domini ⁶ quod locutus fuerat in manu servi sui Abias Silonitis.

30. Propter peccata Jeroboam que peccaverat et quibus peccare fecerat Israel,

⁵ II Par. 17, 1.

⁶ Inf. 21, 22.

⁷ Sup. 14, 10.

et propter delictum quo irritaverat Dominum Deum Israel.

31. Reliqua autem sermonum Nadab, et omnia que operatus est, nonne hæc scripta sunt in libro Verborum dierum regum Israel?

32. Fuitque bellum inter Asa et Baasa, regem Israel, cunctis diebus eorum.

33. Anno tertio Asa, regis Juda, regnavit Baasa, filius Abiel, super omnem Israel in Thersa, viginti quatuor annis.

34. Et fecit malum coram Domino, ambulavitque in via Jeroboam et in peccatis ejus quibus peccare fecit Israel.

CAPUT XVI.

Jehu propheta prædicit regis Baasæ et domus ipsius subversionem; cui mortuo succedit filius Ela, quem impetis Zambri occidit, eoque regnum invadente, eligit Israel Amri; quo impio regum ditissime, Zambri se cum domo regis succedit; mortuo autem Amri succedit filius impiissimus Achab, qui Jezabel duxit uxorem; et ejus tempore reedificatur Jericho, sed non impure.

1. Factus est autem sermo Domini ad Jehu, filium Hanani, contra Baasa, dicens:

2. Pro eo quod exaltavi te de pulvere, et posui te ducem super populum meum Israel, tu autem ambulasti in via Jeroboam, et peccare fecisti populum meum Israel, ut me irritares in peccatis eorum.

3. Ecce ego demetam posteriora Baasæ et posteriora domus ejus, et faciam domum tuam sicut domum Jeroboam, filii Nabat.

4. Qui mortuus fuerit de Baasa in civitate, comedent eum canes, et qui mortuus fuerit ei in regione, comedent eum vulvæ canis.

5. Reliqua autem sermonum Baasæ, et quæcumque fecit, et prælia ejus, nonne hæc scripta sunt in libro Verborum dierum regum Israel?

6. Dormivit ergo Baasa cum patribus suis; sepultusque est in Thersa. Et regnavit Ela, filius ejus, pro eo.

7. Cum autem in manu Jehu, filii Hanani, prophete, verbum Domini factum esset contra Baasæ et contra domum ejus, et contra omnem malum quod fecerat coram Domino ad irritandum eum in operi-

¹ Sap. 14, 11.
² Et Par. 16, 1.

bus manuum suarum, ut fieret sicut domus Jeroboam, ob hæc causam vocavit eum, hoc est Jehu, filium Hanani, prophetam.

8. Anno vigesimo sexto Asa, regis Juda, regnavit Ela, filius Baasæ, super Israel, in Thersa, duobus annis.

9. Et rebellavit contra eum servus eum Zambri, dux medius parvis equorum. Erat autem ille in Thersa bibens et temulentus in domo Asæ, præfeci Thersa.

10. Irruens ergo Zambri percussit et occidit eum, anno vigesimo septimo Asæ, regis Juda; et regnavit pro eo.

11. Cumque regnasset, et sedisset super solium ejus, percussit omnem domum Baasæ, et non dereliquit ex ea mingerentem ad parietem, et proximosque et amicos ejus.

12. Delevitque Zambri omnem domum Baasæ, juxta verbum Domini quod locutus fuerat ad Baasæ in manu Jehu prophete.

13. Propter universa peccata Baasæ et peccata Ela, filii ejus, qui peccaverant et peccare fecerant Israel, provocante Dominum Deum Israel in vanitatibus suis.

14. Reliqua autem sermonum Ela et omnia que fecit, nonne hæc scripta sunt in libro Verborum dierum regum Israel?

15. Anno vigesimo septimo Asa, regis Juda, regnavit Zambri septem diebus in Thersa. Porro exercitus obsidebat Gebethon, urbem Philistinorum.

16. Cumque audisset rebellasse Zambri, et occidisse regem, fecit sibi regem omnia Israel Amri, qui erat princeps militiæ super Israel in die illa in castris.

17. Ascendit ergo Amri, et omnia Israel cum eo de Gebethon, et obsidebat Thersa.

18. Videns autem Zambri quod irroganda esset civitas, ingressus est patium, et succedit se cum domo regis; et mortuus est.

19. In peccatis suis quos peccaverat fecit malum coram Domino, et ambulans in via Jeroboam, et in peccato ejus quod fecit peccare Israel.

20. Reliqua autem sermonum Zambri, et insidiarum ejus, et tyrannidis, nonne hæc scripta sunt in libro Verborum dierum regum Israel?

³ IV Reg. 9, 31.

21. Tunc divisus est populus Israel in duas partes: media pars populi sequetur Thebni, filium Ginech, et constitit eum regem, et media pars Amri.

22. Prevaluit autem populus qui erat cum Amri populo qui sequebatur Thebni, filium Ginech; mortuusque est Thebni, et regnavit Amri.

23. Anno trigesimo primo Asa, regis Juda, regnavit Amri super Israel, duodecim annis; in Thersa regnavit sex annis.

24. Emitique montem Samariæ a Somer duobus talentis argenti; et edificavit eum, et vocavit nomen civitatis quam extruxerat, nomine Somer, domini mortui, Samariam.

25. Fecit autem Amri malum in conspectu Domini, et operatus est nequiter super omnes qui fuerunt ante eum.

26. Ambulavitque in omni via Jeroboam, filii Nabat, et in peccatis ejus quibus peccare fecerat Israel, ut irritaret Dominum Deum Israel in vanitatibus suis.

27. Reliqua autem sermonum Amri, et prælia ejus quæ gessit, nonne hæc scripta sunt in libro Verborum dierum regum Israel?

28. Dormivitque Amri cum patribus suis, et sepultus est in Samaria. Regnavitque Achab, filius ejus, pro eo.

29. Achab vero, filius Amri, regnavit super Israel anno trigesimo octavo Asa, regis Juda. Et regnavit Achab, filius Amri, super Israel in Samaria viginti et duobus annis.

30. Et fecit Achab, filius Amri, malum in conspectu Domini, super omnes qui fuerunt ante eum.

31. Non sufficit ei ut ambularet in peccatis Jeroboam, filii Nabat; insuper duxit uxorem Jezabel, filiam Ethbaal, regis Sidonorum. Et abiit, et servivit Baal, et adoravit eum.

32. Et posuit aram Baal in templo Baal quod edificaverat in Samaria.

33. Et plantavit lucum; et addidit Achab in opere suo, irritans Dominum Deum Israel super omnes reges Israel qui fuerunt ante eum.

34. In diebus ejus edificavit Hiel de Bethel, Jericho; in Abiram primitivo suo fundavit eum, et in Segub novissimo suo

⁴ Jon. 3, 25.

posuit portas ejus, juxta verbum Domini quod locutus fuerat in manu Josue, filii Nun.

CAPUT XVII.

Elias caelum trisennio claudit, primæque pastor a corvis, deinde a muliere Sarephthæ, cujus hydra farinæ et lecythus olei non minuantur; filius autem ipsius oratione Eliæ resuscitatur.

1. Et dixit Elias Thobites de habitatoribus Galaad ad Achab: Vivit Dominus Deus Israel, in cujus conspectu sto, si erit annis his ros et pluvia, nisi iuxta oris mei verba!

2. Et factum est verbum Domini ad eum, dicens: 3. Recede hinc, et vade contra orientem, et abscondere in torrente Carith, qui est contra Jordanem;

4. Et ibi ibe de torrente hibes, corvisque præcepit ut pascant te ibi.

5. Abiit ergo, et fecit juxta verbum Domini; cumque abiisset, sedit in torrente Carith, qui est contra Jordanem.

6. Corvi quoque deferebant ei panem et carnes mane, similiter panem et carnes vesperæ; et hibeat de torrente.

7. Post dies autem simicatus est torrentis; non enim pluerat super terram.

8. Factus est ergo sermo Domini ad eum, dicens:

9. Surge, et vade in Sarephthæ Sidoniorum, et manebis ibi; præcepit enim tibi mulieri viduæ ut pascat te.

10. Surrexit, et abiit in Sarephthæ. Cumque venisset ad portam civitatis, apparuit ei mulier vidua colligens ligna; et vocavit eam, dixitque ei: Da mihi paululum aque in vase ut bibam.

11. Cumque illa pergeret ut afferret, clauavit post tergum ejus, dicens: Affert mihi, obsecro, et buccellam panis in manu tua.

12. Quæ respondit: Vivit Domine Deus tuus! quia non habeo panem nisi quantum pugillus capere potest farinæ in hydra, et paululum olei in lecytho. En colligo duo ligna ut ingrediar et faciam illam mihi et filio meo, ut comedamus, et moriamur.

13. Ad quam Elias ait: Noli timere, sed vade et fac sicut dixisti; verumtamen mihi primum fac de ipsa farina

² Eccli. 45, 1. Jac. 5, 17.
³ Luc. 4, 25.

subcinericium panem parvulum, et affer ad me: tibi autem et filio tuo facies postea.

14. Haec autem dixit Dominus Deus Israel: Hydria farinae non deficiet, nec locythas olei minuetur usque ad diem in qua Dominus daturus est pluviam super faciem terrae.

15. Quis abiit, et fecit iuxta verbum Elias: et comedit isse, et ille, et domus ejus: et ex illa die.

16. Hydria farinae non defecit, et locythas olei non est imminuta, iuxta verbum Domini quod locutus fuerat in manu illius.

17. Factum est autem post haec agnovit filius mulieris matrisfamilias, et erat langor fortissimus in ea non remaneret in eo halitus.

18. Dixit ergo ad Eliam: Quid mihi et tibi, vir Deo? Ingressus es ad me et rememorarentur iniquitates meae, et interfeceris filium meum?

19. Et ait eam Elias: Da mihi filium tuum. Tulitque eum de sinu ejus, et portavit in conaculum ubi ipse manebat, et posuit super lectulum suum.

20. Et clamavit ad Dominum, et dixit: Domine Deus meus, etiamne vidimus, apud quem ego utrumque sustentor, afflixisti ut interficeres filium ejus?

21. Et expandit se, atque mensus est super puerum tribus vicibus, et clamavit ad Dominum, et ait: Domine Deus meus, revertatur, obsecro, anima pueri hujus in viscera ejus.

22. Et exaudivit Dominus vocem Eliam: et reversa est anima pueri intra eum, et revixit.

23. Tulitque Elias puerum, et deposuit eum de conaculo in inferiorem domum, et tradidit matri suae, et ait illi: En vivit filius tuus.

24. Dixitque mulier ad Eliam: Nunc in isto cognovi quoniam vir Dei es tu, et verbum Domini in ore tuo verum est.

CAPUT XVIII.

In crescente fame, Elias Abdim herbam peccoribus pascenti occurrit: cui ager parandus et maniet Achab se adesse; qui occurrens ut Elias ab ipso corrumpitur: Dei vero Elias cui pseudopropheta occidit jubet, dato de celo igne ad consummationem holocausti, et pluviam a Deo impetrat.

1. Post dies multos factum est verbum Domini ad Eliam, in anno tertio,

dicens: Vade, et ostende te Achab, et dem pluviam super faciem terrae.

2. Ivit ergo Elias ut ostenderet Achab, Erat autem fames vehementi in Samaria.

3. Vocavitque Achab Abdim dispensatorem domus suae. Abdim autem amebat Dominum valde;

4. Nam cum interficeret Jezabel prophetas Domini, tulit ille centum prophetas, et abscondit eos quinquagenos et quinquagenos in speluncis, et paravit eos pane et aqua.

5. Dixit ergo Achab ad Abdim: Vade in terram ad universos fontes agrorum et in cunctas valles, si forte passimus invenire herbam et salvare ovem et mulos, et non perimus iumenta intereat.

6. Diviseruntque sibi regiones et circumierunt eas: Achab ibat per viam unam, et Abdim per viam alteram seorsum.

7. Cumque esset Abdim in via, Elias occurrit ei: qui, cum cognovisset eum, cecidit super faciem suam, et ait: Num tu es, domine mi, Elias?

8. Cui ille respondit: Ego. Vade, et dic domino tuo: Adest Elias.

9. Et ille: Quid peccavi, inquit, quoniam tradis me servum tuum in manum Achab ut interficiat me?

10. Vivit Dominus Deus tuus! qui non est gens aut regnum quod non miserit dominus meus te requirere; et, respondentibus cunctis: Non est ille, adjuravit ringa signula et gentes, eo quod minime repereris.

11. Et tunc tu dicis mihi: Vade, et dic domino tuo: Adest Elias!

12. Cumque recessero a te, spiritus Domini asportabit te in locum quem ego ignoro; et ingressus nuntiabo Achab, et non inveniens te, interficiet me: servus autem tuus timeo Dominum ab infansis suis.

13. Numquid non indicatum est tibi, domino meo, quid fecerim cum interficeret Jezabel prophetas Domini, quod absconderim de prophetis Domini centum viros, quinquagenos et quinquagenos in speluncis, et paraverim eos pane et aqua?

14. Et nunc tu dicis: Vade, et dic domino tuo: Adest Elias, ut interficiat me!

15. Et dixit Elias: Vivit Dominus exercituum, ante cuius vultum sto! qui hodie apparebo ei.

16. Abiit ergo Abdim in occursum Achab, et indicavit ei. Venitque Achab in occursum Elias.

17. Et cum vidisset eum, ait: Tunc es ille qui conturbas Israel?

18. Et ille ait: Non ego turbavi Israel, sed tu et domus patris tui, qui dereliquisti mandata Domini et secuti estis Baalim.

19. Verumtamen nunc mitte, et congrega ad me universum Israel in monte Carmi, et prophetas Baal quadringentos qui quingenta, prophetasque Lucorum quadringentos qui comedunt de mensa Jezabel.

20. Misit Achab ad omnes filios Israel, et congregavit prophetas in monte Carmeli.

21. Accedens autem Elias ad omnem populum, ait: Usquequo claudicatis in duas partes? Si Dominus est Deus, sequimini eum: si autem Baal, sequimini illum. Et non respondit ei populus verbum.

22. Et ait rursus Elias ad populum: Ego remansi propheta Domini solus: prophetae autem Baal quadringenti et quingenta viri sunt.

23. Dantur nobis duo boves; et illi eligant sibi bovem unum, et in frusta cadentes, ponant super ligna, ignem autem non supponant; et ego faciam bovem altorum, et imponam super ligna, ignem autem non supponam.

24. Invocate nomina deorum vestrorum, et ego invocabo nomen Domini mei: et Deus qui exaudivit per ignem ipsi sit Deus. Respondens omnis populus ait: Scimus orosio.

25. Dixit ergo Elias prophetis Baal: Elucio vobis bovem unum, et facitis primi, quia vos plures estis; et invocato nomina deorum vestrorum, ignemque non supponatis.

26. Qui cum tulissent bovem quem dederat eis, fecerunt, et invocabant nomen Baal de mane usque ad meridiem, dicentes: Baal, exaudi nos. Et non erat vox, nec qui responderet. Transiliebantque altare quod fecerant.

27. Cumque esset jam meridies, illudabat illis Elias, dicens: Clamate vocem majorem, Deus enim est, et forsitan loquitur, aut in diversorio est, aut in itinere, aut certe dormit, ut excietur.

28. Clamabant ergo voce magna, et incidabant se iuxta ritum suum cultiris et lanceolis, donec perfunderentur sanguine.

29. Postquam autem transit meridies, et, illis prophetantibus, venerat tempus quo sacrificium offerri solet, nec audiebatur vox, nec aliquis respondebat, nec attendebat orantes.

30. Dixit Elias omni populo: Venite ad me. Et, accedens ad se populo, corripuit altare Domini quod destructum fuerat.

31. Et tulit duodecim lapides, iuxta numerum tribuum filiorum Jacob, ad quem factus est sermo Domini, dicens: Israel erit nomen tuum.

32. Et edificavit de lapidibus altare in nomine Domini: factique aqueductum quasi per duas aratiunculas in circuitu altaris.

33. Et composuit ligna, divisitque per membra bovem, et posuit super ligna.

34. Et ait: Implete quatuor hydrias aqua, et fundite super holocaustum et super ligna. Rursusque dixit: Etiam secundo hoc facite. Qui cum fecisset secundo, ait: Etiam tertio id ipsum facite. Feceruntque tertio.

35. Et circumebat aquae circum altare, et fossa aqueductus repleta est.

36. Cumque jam tempus esset ut offerretur holocaustum, accedens Elias propheta, ait: Domine, Deus Abraham, et Isaac, et Israel, ostende hodie quia tu es Deus Israel, et ego servus tuus, et iuxta preceptum tuum feci omnia verba haec.

37. Exaudi me, Domine, exaudi me, ut discat populus isto quia tu es Dominus Deus, et tu convertisti cor eorum iterum.

38. Cecidit autem ignis Domini, et voravit holocaustum, et ligna, et lapides, pulverem quoque, et aquam quae erat in aqueductu lambens.

39. Quod cum vidisset omnis populus, cecidit in faciem suam, et ait: Dominus ipse est Deus, Dominus ipse est Deus.

40. Dixitque Elias ad eos: Apprehendite prophetas Baal, et ne unus quidem effugiat ex eis. Quos cum apprehendisset, duxit eos Elias ad torrentem Cison, et interfecit eos ibi.

41. Et ait Elias ad Achab: Ascende, comede, et bibe, quia sonus multae pluviae est.

42. Ascendit Achab ad comederet et biberet; Elias autem ascendit in verti-

zum Carmeli, et, pronus in terram, posuit faciem suam inter genua sua;

43. Et dixit ad pueros suum : Ascende, et pressio contra maria. Qui cum ascendisset, et contempnatus esset, ait : Non est quidquam. Et rursus ait illi : Reverte septem vicibus.

44. In septima autem vice ecce nubecula, parva quasi vestigium hominis, ascendebat de mari. Qui ait : Ascende, et dic Achab : Jange currum tuum, et descende, ne occupet in pluvia.

45. Cumque se vertisset hac atque illuc, ecce caeli contenebrati sunt, et nubes, et ventus, et facta est pluvia grandis. Ascendens itaque Achab abiit in Jezebel;

46. Et manus Domini facta est super Eliam, acineticusque lumbis carabate ante Achab domo veniit in Jezebel.

CAPUT XIX.

Elias fugiens Jezebel in deserto, a somno excitatus, panem divinum missum edit, aquamque bibit, et ita ad montem Horeb pervenit, ubique in spelunca quærens se solum Domini prophetam relictam, audit septem millia esse relictæ; mititurque ad suspendium Hæzal in regionem Syriæ, et Jehu in regionem Israel, et Eliseum in prophetam.

1. Nantiavit autem Achab Jezebel omnia quæ fecerat Elias, et quomodo occidisset universos prophetas gladio.

2. Misitque Jezebel præteritum ad Eliam, dicens : Hæc mihi faciat dñs et hæc addant, nisi hæc hora carum posuero animam tuam sicut animam unius et illis!

3. Timuit ergo Elias, et surgens abiit quocumque eum ferebat volentis; venitque in Bersabee-Juda, et dimisit ibi puerum suum.

4. Et perrexit in desertum viam unius diei. Cumque venisset, et sederet subter unum juniperum, petiit anime suæ ut moreretur, et ait : Sufficit mihi, Domine; tolle animam meam, neque enim melior sum quam patres mei.

5. Propinqua se, et obdormiit in umbra juniperi. Et ecce angelus Domini tetigit eum, et dixit illi : Surge, et comede.

6. Respexit, et ecce ad caput suum subsisteret panis et vas aquæ; co-

medit ergo, et bibit, et rursus obdormiit.

7. Reversusque est angelus Domini surgens, et tetigit eum, dixitque illi : Surge, comede, grandis enim tibi restat via.

8. Qui cum surrexisset, comedit et bibit, et ambulavit in fortitudine cibi filles, quadraginta diebus et quadraginta noctibus, usque ad montem Dei Horeb.

9. Cumque venisset illuc, mansit in spelunca; et ecce sermo Domini ad eum, dixitque illi : Quid hic agis, Elia?

10. At ille respondit : Zelo zelatus sum pro Domino Deo exercitum, quia dereliquerunt pactum tuum filii Israel, altaria tua destruxerunt, prophetas tuos occiderunt gladio, derelictus sum ego solus, et querunt animam meam ut auferant eam.

11. Et ait ei : Egredere, et sta in monte coram Domino, et ecce Dominus transit. Et spiritus grandis et fortis subvertens montes et contrensus petras ante Dominum; non in spiritu Dominus. Et post spiritum commotio; non in commotione Dominus.

12. Et post commotionem ignis; non in igne Dominus. Et post ignem sibilus aura tenuis.

13. Quod cum audisset Elias, operiit vultum suum palmo, et egressus sedit in ostio spelunce; et ecce vox ad eum dicens : Quid hic agis, Elia? Et ille respondit :

14. Zelo zelatus sum pro Domino Deo exercitum, quia dereliquerunt pactum tuum filii Israel, altaria tua destruxerunt, prophetas tuos occiderunt gladio, derelictus sum ego solus, et querunt animam meam ut auferant eam.

15. Et ait Dominus ad eum : Vade, et revertere in viam tuam per desertum in Damascus; compe paraveris illic, unguis Hæzal regem super Syriam.

16. Et Jehu, filium Namsi, unguis regem super Israel; Eliseum autem, unguis Saphat, qui est de Abel-Meula, filius prophetam pro te.

17. Et erit, quicumque fugerit gladium Hæzal, occidet eum Jehu; et quicumque fugerit gladium Jehu, interficiet eum Eliseus.

18. Et derelinquam mihi in Israel septem millia virorum, quorum genua

non sunt incurvata ante Baal, et omne quod non adoravit eum oculis manibus.

19. Profectus ergo inde Elias reperit decem jugis boum, et ipse in duodecim jugis boum arantibus unus erat; cumque videret Elias ad eum, misit pallium suum super illum.

20. Qui statim relictis bobus cucurrit post Eliam, et ait : Osculari oro, patrem meum et matrem meam, et sic sequar te. Dixitque ei : Vade, et revertere, quod enim meum erat feci tibi.

21. Reversus autem ab eo, tulit par boum, et mactavit illud, et in aratro boum exiti carnes, et dedit populo, et comederunt; consurgensque abiit, et secutus est Eliam, et ministrabat ei.

CAPUT XX.

Syrii Samaritanam obsidentes ceduntur a pueris principum provincialium, rursusque anno altero in campetribus ceduntur; rex autem Achab a propheta reprehenditur, quod occidit eam Benadad, regem Syriæ, inveniit, illamque vivam dimisit.

1. Porro Benadad, rex Syriæ, congregavit omnem exercitum suum, et triginta dies reges secum, et equos et currus; et, ascendens, paginabat contra Samaritanam, et obsidebat eam.

2. Mittensque nuntios ad Achab, regem Israel, in civitatem.

3. Ait : Hæc dicit Benadad : Argentum tuum et aurum tuum meum est; et viros tuos et filii tui optimi, mei sunt.

4. Responditque rex Israel : Juxta verbum tuum, domine mi rex, tuus sum ego, et omnia mea.

5. Revertentes nuntii dixerunt : Hæc dicit Benadad, qui misit nos ad te : Argentum tuum, et aurum tuum, et viros tuos, et filios tuos dabis mihi.

6. Cras igitur hac eadem hora mittam servos meos ad te, et scrutabuntur domum tuam et domum servorum tuorum, et omne quod eis placuerit ponent in manibus suis, et auferent.

7. Vocavit autem rex Israel omnes seniores terre, et ait : Animadvertite, et videte quantum insidiatur nobis; misit enim ad me pro uxoris meis et filiis, et pro argento et auro, et non abnuvi.

8. Dixeruntque omnes majores natu et universus populus ad eum : Non audias, neque acquiescas illi.

9. Respondit itaque nuntius Benadad : Dicite domino meo regi : Omnia propter quæ misisti ad me servum tuum in initio faciam, hæc autem rem facere non possum.

10. Reversique nuntii reverterunt ei. Qui remisit, et ait : Hæc faciant mihi dñi et hæc addant, si suffecerit pulvis Samariæ pugillis omnium populi qui sequitur me!

11. Et respondens rex Israel, ait : Dicite ei : Ne gloriatur accinctus equo ut disinctus.

12. Factum est autem, cum audisset Benadad verbum istud, bibebat ipse et reges in umbraculis; et ait servus dicit : Circumdate civitatem. Et circumdederunt eam.

13. Et ecce propheta unus accedens ad Achab, regem Israel, ait ei : Hæc dicit Dominus : Certe vidisti omnem multitudinem hæc nimiam; ecce ego tradam eam in manu tua hodie, ut scias quia ego sum Dominus.

14. Et ait Achab : Per quem? Dixitque ei : Hæc dicit Dominus : Per pedessequos principum provincialium. Et ait : Quis incipiet præliari? Et ille dixit : Tu.

15. Reconsuit ergo pueros principum provincialium, et reperit numerum ducentorum triginta duorum; et recensuit post eos populum, omnes filios Israel, septem millia.

16. Et egressi sunt meridie. Benadad autem bibebat temulentus in umbraculo suo, et reges triginta duo cum eo, qui ad auxilium ejus venerant.

17. Egressi sunt autem pueri principum provincialium in prima fronte. Misit itaque Benadad, qui nuntiaverunt ei, dicientes : Viri egressi sunt de Samaria.

18. Et ille ait : Sive pro pace venierint, apprehendite eos vivos; sive ut præliantur, viros eos capite.

19. Egressi sunt ergo pueri principum provincialium, ac reliquis exercitus sequentur;

20. Et percussit nonisquisque virum qui contra se veniebat; fugeruntque Syrii, et persecutus est eos Israel. Fugit quoque Benadad, rex Syriæ, in egypto cum equibus suis.

21. Non enim egressus rex Israel percussit equos et currus, et percussit Syriam plagis magna.

22. Accedens autem propheta ad regem Israel, dixit ei : Vade, et confortare, et scito, et vide quid facias; sequenti

¹ Rom. 11, 2.

² IV Reg. 9, 2.

³ Rom. 11, 4.

enim anno rex Syriæ ascendit contra te.

23. Servi vero regis Syriæ dixerunt ei: Dil montium sunt dii sororum, ideo superaverunt nos; sed melius est ut pugnemus contra eos in campestribus, et obtineamus eos.

24. Tu ergo verbum hoc fac: Amove reges singulos ab exercitu tuo, et pone principes pro eis;

25. Et insurrexerunt numerum militum qui occiderunt de tuis, et equos secundum equos pristinos, et currus secundum currus quos ante habuisti; et pugnabimus contra eos in campestribus, et videbis quod obtineamus eos. Crediti consilio eorum, et fecit ita.

26. Igitur, postquam annus transierat, recessit Benadad Syros, et ascendit in Aphec ut pugnaret contra Israel.

27. Porro filii Israel recessisti sunt, et accepit cibarias profecti ex adverso, castrametati sunt contra eos, quasi duo parvi greges caprarum; Syri autem repleverunt terram.

28. Et accedens unus vir Dei, dixit ad regem Israel: Hæc dicit Dominus: Quia dixerunt Syri: Deus montium est Dominus, et non est deus vallium, dabo omnem multitudinem hanc grandem in manu tua, et scietis quia ego sum Dominus.

29. Dirigebantque septem diebus ex adverso hi atque illi acies, septima autem die commissum est bellum; percussitque filii Israel de Syris centum millia peditem in die uno.

30. Fugerunt autem qui remanserant in Aphec, in civitatibus; et occidit murus super viginti septem millia hominum qui remanserant. Porro Benadad fugiens ingressus est civitatem, in cubilium quod erat intra cubiculum.

31. Dixeruntque ei servi sui: Ecco audivimus quod reges domus Israel clementes sint; ponamus itaque scabios in lumbis nostris, et egrediamur ad regem Israel; forsitan salvabit animas nostras.

32. Accinxerunt saccis lumbos suos, et posuerunt funiculos in capitis suis, veneruntque ad regem Israel, et dixerunt ei: Servus tuus Benadad dicit: Vivat, oro te, anima mea. Et ille ait: Si adhuc vivit, frater meus est.

33. Quod acceperunt viri pro omne; et festinantes rapuerunt verbum ex ore ejus, atque dixerunt: Frater tuus Benadad. Et dixit eis: Ite, et adducite eum

ad me. Egressus est ergo ad eum Benadad, et levavit eum in currum suum.

34. Qui dixit ei: Civitates quas-tulit pater meus a patre tuo reddam, et plenas fac tibi in Damasco, sicut fecit pater meus in Samaria, et ego federatus recedam a te. Pecepit ergo fodas, et dimisit eum.

35. Tunc viri quidam de filiis prophætarum dixit ad socium suum in sermone Domini: Percute me. At ille noluit percutere.

36. Cui ait: Quia noluit audire vocem Domini, ecce recedes a me, et percutiet te leo. Cumque paululum recessisset ab eo, invenit eum leo, atque percussit.

37. Sed et alterum inveniens virum, dixit ad eum: Percute me. Qui percussit eum, et vulneravit.

38. Abiit ergo propheta, et occurrit regi in via; et mutavit asperione pulveris eis et oculos suos.

39. Cumque rex transisset, clamavit ad regem, et ait: Servus tuus egressus est ad preliandum cuminus; cumque fugisset vir unus, adduxit eum quidam ad me, et ait: Custodi virum istum qui si lapsus fuerit, erit anima tua pro anima ejus, aut talentum argenti appendes.

40. Dum autem ego turbatus hæc illicque me vertentem, subito non comparavit. Et ait rex Israel ad eum: Hoc est iudicium tuum quod ipse decrevit.

41. At illo statim abstersit pulverem de facie sua; et cognovit eum rex Israel quod esset de propheta.

42. Qui ait ad eum: Hæc dicit Dominus: Quia dimisisti virum dignam morte de manu tua, erit anima tua pro anima ejus, et populus tuus pro populo ejus.

43. Reversus est igitur rex Israel in domum suam, audire contentem, et furibundus venit in Samariam.

CAPUT XXI.

Naboth, qui negatam regi Achab vineam a falsis testibus jussu Jezabel accusata lapsator; quo facto, ipsi Achab ad occupandam vineam properavit. Illas plerumque committitur mala, que tamra Achab se huzilando evadit.

1. Post verba autem hæc, tempore

1 Inf. 22, 38.

1 Inf. 22, 38.

illo vinea erat Naboth Jezabelitar, que erat in Jezrahel, juxta palatium Achab, regis Samarie.

2. Locutus est ergo Achab ad Naboth, dicens: Da mihi vineam tuam ut faciam mihi hortum oleorum, quia vicina est et prope domum meam; daboque tibi pro ea vineam meliorem, aut, si commo-dius tibi putas, argenti pretium, quanto digna est.

3. Cui respondit Naboth: Propitius sit mihi Dominus, ne dem hereditatem patrum meorum tibi.

4. Venit ergo Achab in domum suam indignans, et frendens super verbum quod locutus fuerat ad eum Naboth Jezabelitar, dicens: Non dabo tibi hereditatem patrum meorum. Et, proficiens se in lectulum suum, averit faciem suam ad parietem, et non comedit panem.

5. Ingressa est autem ad eum Jezabel uxor sua, dixitque ei: Quid est hoc unde anima tua contristata est? et quare non comedis panem?

6. Qui respondit ei: Locutus sum Naboth Jezabelitar, et dixi ei: Da mihi vineam tuam, accepta pecunia; aut, si tibi placet, dabo tibi vineam meliorem pro ea; et ille ait: Non dabo tibi vineam tuam.

7. Dixit ergo ad eum Jezabel, uxor ejus: Grandis auctoritatis es, et bene regis regnum Israel. Surge, et comede panem, et æquo animo esto; ego dabo tibi vineam Naboth Jezabelitar.

8. Scripsit itaque litteras ex nomine Achab, et signavit eas anulo ejus, et misit ad majores natu et optimates qui erant in civitate ejus, et habitabant cum Naboth.

9. Litterarum autem hæc erat sententia: Prædicate jejuniu, et sedere facite Naboth inter primos populi.

10. Et substituit domus filios bellial contra eum, et falsum testimonium dixerunt: Benedixit Deus et regem. Et educite eum, et lapidate, sique moriatur.

11. Fecerunt ergo cives ejus majores natu et optimates, qui habitabant cum eo in urbe, sicut preceperat eis Jezabel et sicut scriptum erat in litteris quas miserat ad eos.

12. Prædicaverunt jejuniu, et sedere fecerunt Naboth inter primos populi.

1 Inf. 22, 38.

1 IV Reg. 9, 8.

1 Sup. 12, 25.

13. Et, adductis duobus viris filiis diaboli, fecerunt eos sedere contra eum; et illi, scilicet ut viri diabolici, dixerunt contra eum testimonium contra eorum multitudinem: Benedixit Naboth Deum et regem. Quam ob rem edreerunt eum extra civitatem, et lapidibus interiecerunt.

14. Miseruntque ad Jezabel, dicentes: Lapidatus est Naboth, et mortuus est.

15. Factum est autem, cum audisset Jezabel lapidatum Naboth et mortuum, locuta est ad Achab: Surge, et posside vineam Naboth Jezabelitar, qui noluit tibi acquiescere et dare eam accepta pecunia; non enim vivit Naboth, sed mortuus est.

16. Quod cum audisset Achab, mortuum videlicet Naboth, surrexit, et descendit in vineam Naboth Jezabelitar ut possideret eam.

17. Factus est igitur sermo Domini ad Eliam Theshbiten, dicens:

18. Surge, et descende in occursum Achab, regis Israel, qui est in Samaria; ecce ad iniquum Naboth descendit ut possideret eam.

19. Et loqueris ad eum, dicens: Hæc dicit Dominus: Occidisti, insuper et possedisti. Et post hæc ades: Hæc dicit Dominus: In loco hæc in quo luxerunt carnes sanguinem Naboth, lambent quoque sanguinem tuum.

20. Et ait Achab ad Eliam: Num invenisti me inimicum tibi? Qui dixit: Inveni eo quod venundatus sis ut faceres malum in conspectu Domini.

21. Ecce ergo inducam super te malum, et demetam postera tua, et interficiam de Achab mingentem ad parietem, et clausum et ultimum in Israel.

22. Et dabo domum tuam sicut domum Jeroboam, filii Nabat, et sicut domum Baasa, filii Ahia, quia egisti ut res ad iracundiam provocares, et peccare fecisti Israel.

23. Sed et de Jezabel locutus est Dominus, dicens: Canes comedent Jezabel in agro Jezabel.

24. Si mortuus fuerit Achab in civitate, comedent eum canes; si autem mortuus fuerit in agro, comedent eum vulværes cæli.

25. Igitur non fuit aliter talis sicut Achab, qui venundatus est ut faceret

4 Sup. 16, 8.

1 IV Reg. 9, 38.

malum in conspectu Domini; concitavit enim eum Jezabel uxor sua.

36. Et abominabilis factus est, in tantum ut sequeretur idola que fecerant Amorrhæi, quos consumpsit Dominus a facie filiorum Israel.

37. Itaque cum audisset Achab sermones istos, scidit vestimenta sua, et operuit cilicio carnem suam, et jenuitavit et dormivit in sacco, et abominabilis demisso capite.

38. Et factus est sermo Domini ad Eliam Thesbiten, dicens:

39. Nonne videris humilitatum Achab coram me? Quia igitur humilitatis est tunc casus, non inducitur malum in diebus ejus, sed in diebus filii sui infernam malum domi ejus.

CAPUT XXII.

Achab et Josaphat reges, pseudoprophetarum vatiisimè discipuli, ad paginam procedunt adversus Syros pro Ramoth-Galaad, ac vincuntur, occiso Achab, qui Michæam vera prophetarum carcere impulerat; filio Achab succedit illius impius Ochozias, pio autem Josaphat succedit impius filius Joram.

1. Transierunt igitur tres anni absque bello inter Syriam et Israel.

2. In anno autem tertio descendit Josaphat, rex Juda, ad regem Israel;

3. Dixitque rex Israel ad servos suos: Ignoratis quod nostra sit Ramoth-Galaad, et negligimus tollere eam de manu regis Syrie?

4. Et ait ad Josaphat: Veniesse mecum ad præliandum in Ramoth-Galaad?

5. Dixitque Josaphat ad regem Israel: Sicut ego sum, ita et tu; populus meus et populus tuus unum sunt; et æquitas mei, æquitas tui. Dixitque Josaphat ad regem Israel: Quære, oro te, hodie sermonem Domini.

6. Congregavit ergo rex Israel prophetas, quadringentos dixerunt viros, et ait ad eos: Ite debet in Ramoth-Galaad ad bellandum, an quiescere? Qui responderunt: Ascende, et dabit eam Dominus in manu regis.

7. Dixit autem Josaphat: Non est hic propheta Dofhini quispiam ut interrogetis per eum?

8. Et ait rex Israel ad Josaphat: Remanet vir unus per quem possamus in-

terrogare Dominum; sed ego odi eum, quia non propheta mihi bonum, sed malum, Michæas, filius Jemla. Cui Josaphat ait: Ne loquaris ita, rex.

9. Vocavit ergo rex Israel canuchum quemdam, et dixit ei: Festina addecer Michæam, filium Jemla.

10. Iuxta autem Israel et Josaphat, rex Juda, sedebant unusquisque in solo suo, vestiti culta regio, in area juxta ostium porte Samaritanæ et uni ex eis propheta prophetabant in conspectu eorum.

11. Fecit quoque sibi Sedocias, filius Chanaana, cornua ferrea, et ait: Hæc dicit Dominus: His ventilabis Syriam donec deleas eam.

12. Omnesque prophete similiter prophetabant, dicentes: Ascende in Ramoth-Galaad, et vade prospere, et tradet Dominus in manus regis.

13. Nuntius vero qui locutus ut vocaret Michæam locutus est ad eum, dicens: Ecce sermones prophetarum oro uno regi bona prædicant; sit ergo sermo tuus amillis eorum, et loquere bona.

14. Cui Michæas ait: Vivit Dominus! quia quodcumque dixerit mihi Dominus, hoc loquar.

15. Venit itaque ad regem, et ait illi rex: Michæas, ire debemus in Ramoth-Galaad ad præliandum, an cessare? Qui ille respondit: Ascende, et vade prospere, et tradet eam Dominus in manus regis.

16. Dixit autem rex ad eum: Iterum atque iterum adjuro te ut loquaris mihi nisi quod verum est, in nomine Domini.

17. Et ille ait: Vidi cunctum Israel disperam in montibus quasi oves non habentes pastorem; et ait Dominus: Non habent isti dominum, revertatur unusquisque in domum suam in pace.

18. Dixit ergo rex Israel ad Josaphat: Numquid non dixi tibi quia non propheta mihi bonum, sed semper malum?

19. Ille vero addens, ait: Propere audi sermonem Domini: Vidi Dominum sedentem super solium suum, et omnes exercitum cæli assistentem ei a dextra et a sinistris;

20. Et ait Dominus: Quis decipiet Achab, regem Israel, ut ascendat et cadat in Ramoth-Galaad? Et dixit unus verba hujuscemodi, et alius aliter.

21. Egressus est autem spiritus, et stetit coram Domino, et ait: Ego decipiam illum. Cui locutus est Dominus: In quo?

22. Et ille ait: Egrediar, et ero spiritus mendax in ore omnium prophetarum ejus. Et dixit Dominus: Decipies, et prævalebis; egredere, et fac ita.

23. Nunc igitur ecce dedit Dominus spiritum mendacii in ore omnium prophetarum tuorum qui hic sunt, et Dominus locutus est contra te malum.

24. Accessit autem Sedocias, filius Chanaana, et percussit Michæam in maxillam, et dixit: Mene ergo dimisit spiritus Domini, et locutus est tibi?

25. Et ait Michæas: Visurus es in die illa, quando ingredieris cubiculum, intra cubiculum ut abscondaris.

26. Et ait rex Israel: Tollite Michæam, et maneat apud Amon, principem civitatis, et apud Joas, filium Amelch;

27. Et dicto eis: Hæc dicit rex: Mittite virum istum in carcerem, et sustentate eum pane tribulationis et aqua angustie donec revertat in pace.

28. Dixitque Michæas: Si reversus fueris in pace, non est locutus in me Dominus. Et ait: Audite, populi omnes.

29. Ascendit itaque rex Israel, et Josaphat, rex Juda, in Ramoth-Galaad.

30. Dixit itaque rex Israel ad Josaphat: Sume arma, et ingredere prælium, et induere vestibus tuis. Porro rex Israel mutavit habitum suum, et ingressus est bellum.

31. Rex autem Syriæ præcepit principibus curram triginta duobus, dicens: Non pugnabitis contra minorem, et majorem quæpiam, nisi contra regem Israel solum.

32. Cum ergo viderent principes currum Josaphat, suspecti sunt quod ipse esset rex Israel, et impetu facto pugnavit contra eum. Et exclamavit Josaphat.

33. Intellexeruntque principes currum quod non esset rex Israel, et cessaverunt ab eo.

34. Vir autem quidam tetendit arcum, in incertum sagittam dirigens, et casu percussit regem Israel inter pulmonem et stomachum. At ille dixit aurigo suo: Verte manum tuam, et officio me de exercitu, quia graviter vulneratus sum.

35. Commissum est ergo prælium in die illa; et rex Israel stabat in curru

suo contra Syros, et mortuus est vespere. Fluebant autem sanguis plage in sinum currus.

36. Et prece insoumit in universo exercitu antequam sol occumberet, dicens: Unusquisque revertatur in civitatem et in terram suam.

37. Mortuus est autem rex, et perlatuus est in Samariam; sepelieruntque regem in Samaria.

38. Et laverunt currum in piscina Samariæ, et linaerunt eum sanguinem ejus, et habenas laverunt, iuxta verbum Domini quod locutus fuerat.

39. Reliqua autem sermorum Achab, et universa que fecit, et domus eburna quam edificavit, cunctarumque urbium quas extruxit, nonne hæc scripta sunt in libro Sermonum dierum regum Israel?

40. Dormivit ergo Achab cum patribus suis; et regnavit Ochozias, filius ejus, pro eo.

41. Josaphat vero, filius Asa, regnare coepit super Judam anno quarto Achab, regis Israel.

42. Triginta quinque annorum erat cum regnare coepisset, et viginti quinque annis regnavit in Jerusalem. Nomen matris ejus Azuba, filia Salai.

43. Et ambulavit in omni via Asa, patris sui, et non declinavit ex ea, fecitque quod rectum erat in conspectu Domini.

44. Verumtamen excelsa non abstulit, adhuc enim populus sacrificabat, et adolebat incensum in excelsis.

45. Pœnecum habuit Josaphat cum rege Israel.

46. Reliqua autem verborum Josaphat, et opera ejus que gessit, et prælia, nonne hæc scripta sunt in libro Verborum dierum regum Juda?

47. Sed et reliquis effeminatorum, qui remanserant in diebus Asa, patris ejus, abstulit de terra.

48. Nec erat tunc rex constitutus in Edom.

49. Rex vero Josaphat fecerat classis in mari que navigaret in Ophir propter aurum; et ire non poterant, quia contractæ sunt in Asion-Gaber.

50. Tunc ait Ochozias, filius Achab, ad Josaphat: Vadant servi mei cum servis tuis in navibus. Et noluit Josaphat.

51. Dormivitque Josaphat cum patri-

¹ IV Reg. 9, 23.

² II Par. 18, 1.

³ Sap. 21, 12.

bus suis, et sepultus est cum eis in Civitate David, patris sui; regnavitque Joram, filius ejus, pro eo.

52. Ochozias autem, filius Achab, regnare coepit super Israel in Samaria, anno septimo-decimo Josaphat, regis Juda, regnavitque super Israel duobus annis.

53. Et fecit malum in conspectu Domini, et ambulavit in via patris sui et matris sue, et in via Jeroboam, filii Nabat, qui peccare fecit Israel.

54. Servivit quoque Baal, et adoravit eum; et irritavit Dominum Deum Israel juxta omnia quae jecerat pater ejus.

LIBER QUARTUS REGUM

SECUNDUM HEBRÆOS SECUNDUS MALACHIM.

CAPUT I.

Ochozias, rex Israel, super aegritudine sua Beelzebub consulere volens ab filiis inceptor, ac morturas praedicit; duos quinquagenarios principes ad Eliam missos ignis celestis devorat cum ipsorum militibus, tertio principe sua modestia servato, cum quo Elias ad Ochoziam descendit; qui mortuo succedit frater Joram.

1. Prevaricatus est autem Moab in Israel postquam mortuus est Achab.

2. Ceciditque Ochozias per cancellos crenacuuli sui quod habebat in Samaria, et aegrotavit; misitque nuntios, dicens ad eos: Ite, consilite Beelzebub deum Accaron, utrum visite quem de indimittate mea haec.

3. Angelus autem Domini locutus est ad Eliam Thesbitem, dicens: Surge, et ascende in occursum onitiorum regis Samariae, et dices ad eos: Numquid non est Deus in Israel, ut misisset contra Accaron, utrum visite quem de indimittate mea haec.

4. Quam ob rem haec dicit Dominus: De lectulo super quem ascendisti non descendes, sed morte morieris. Et abiit Elias.

5. Reversusque sunt nuntii ad Ochoziam. Qui dixit eis: Quare reversi estis? 6. At illi responderunt ei: Vir occurrit nobis, et dixit ad nos: Ite, et revertemini ad regem, qui misit vos, et dicitis ei: Haec dicit Dominus: Numquid,

quia non erat Deus in Israel, mittis et consulitur Beelzebub deus Accaron? Idcirco de lectulo super quem ascendisti non descendes, sed morte morieris.

7. Qui dixit eis: Cujus figurae et habitus est vir ille qui occurrit vobis, et locutus est verba haec?

8. At illi dixerunt: Vir pilosus, et zona pellicea accinctus remibus. Qui ait: Elias Thesbites est.

9. Mistique ad eum quinquagenarium principem et quinquaginta qui erant sub eo. Qui ascendit ad eum; sedentes in vertice montis ait: Homo Dei, rex praecipit ut descendas.

10. Respondensque Elias, dixit quinquagenario: Si homo Dei sum, descendet ignis de caelo, et devoret te et quinquaginta tuos. Descendit itaque ignis de caelo, et devoravit eum et quinquaginta qui erant cum eo.

11. Rursumque misit ad eum principem quinquagenarium alterum et quinquaginta cum eo. Qui locutus est illi: Homo Dei, haec dicit rex: Festina, descende.

12. Respondens Elias ait: Si homo Dei ego sum, descendet ignis de caelo, et devoret te et quinquaginta tuos. Descendit ergo ignis de caelo, et devoravit illum et quinquaginta ejus.

13. Iterum misit principem quinquagenarium tertium et quinquaginta qui erant cum eo. Qui cum venisset, cur-

vavit genua contra Eliam, et prostratus est eum, et ait: Homo Dei, noli despiciere animam meam et animas servorum tuorum qui mecum sunt.

14. Ecce descendit ignis de caelo, et devoravit duos principes quinquagenarios primos et quinquagenos qui cum eis erant; sed nunc obscuro ut misceraris animas meas.

15. Locutus est autem angelus Domini ad Eliam, dicens: Descende cum eo, ne times. Surrexit igitur, et descendit cum eo ad regem;

16. Et locutus est ei: Haec dicit Dominus: Quia misisti nuntios ad consulendum Beelzebub deum Accaron, quasi non esset Deus in Israel, a quo posses interrogare sermonem, ideo de lectulo super quem ascendisti non descendes, sed morte morieris.

17. Mortuus est ergo, juxta sermonem Domini quem locutus est Elias; et regnavit Joram, frater ejus, pro eo, anno secundo Joram, filii Josaphat, regis Juda; non enim habebat filium.

18. Reliqua autem verborum Ochoziae, quae operatus est, nonne haec scripta sunt in libro Sermonum dierum regum Israel?

CAPUT II.

Eliase, indiduos Elias comas, Jordanem, aqua Elias pallio divisa, cum illo transit; Elias autem in celum igneo coram rapti complexu spiritum accipit, ac pallio ejus rursum Jordanis aquam dividit, ac per sicum transit. Elias quaesitus non invenitur; etiam Jericho ac terra sterilitas, immisio per Eliam sal, sanantur; pueri autem Eliam irridentes ab arsis lacerantur.

1. Factum est autem, cum levare dicit Dominus Eliam per turbem in elam, ibant Elias et Eliase de Galgalis.

2. Dixitque Elias ad Eliam: Sede hic, quia Dominus misit me usque in Bethel. Qui ait Eliase: Viri Domini, et viri animae tuae! quia non derelinquam te. Cumque descendisset Bethel,

3. Egressi sunt filii prophetarum, qui erant in Bethel, ad Eliam, et dixerunt ei: Numquid nosti quia hodie Dominus tollet dominum tuum a te? Qui respondit: Et ego novi; sileto.

4. Dixit autem Elias ad Eliam: Sede hic, quia Dominus misit me in Je-

richo. Et ille ait: Viri Domini, et viri animae tuae! quia non derelinquam te. Cumque venisset Jericho,

5. Accesserunt filii prophetarum, qui erant in Jericho, ad Eliam, et dixerunt ei: Numquid nosti quia Dominus hodie tollet dominum tuum a te? Et ait: Et ego novi; sileto.

6. Dixit autem ei Elias: Sede hic, quia Dominus misit me usque ad Jordanem. Qui ait: Viri Domini, et viri animae tuae! quia non derelinquam te. Ierunt igitur ambo pariter;

7. Et quinquaginta viri de filiis prophetarum secuti sunt eos, qui et steterunt contra, longe; illi autem ambo stabant super Jordanem.

8. Tulitque Elias pallium suum, et involvit illud, et percussit aquas, quae divise sunt in utramque partem; et transierunt ambo per sicum.

9. Cumque transissent, Elias dixit ad Eliam: Postula quodvis et faciam tibi, antequam tollar a te. Dixitque Eliase: Obscuro ut fiat in me duplex spiritus tuus.

10. Qui respondit: Rem difficilem postulasti; atamen si videris me, quando tollar a te, erit tibi quod petisti; si autem non videris, non erit.

11. Cumque pergerent, et incedentes sermocinarentur, ecce currus igneus et equi ignei diviserunt utramque; et ascendit Elias per turbem in celum.

12. Eliase autem videbat, et clamabat: Pater mi, pater mi, curras Israel et auriga ejus! Et non vidit eum amplius. Apprehenditque vestimenta sua, et scidit illa in duas partes.

13. Et levavit pallium Elias, quod ceciderat ei. Reversusque stetit super ripam Jordanis.

14. Et pallio Elias, quod ceciderat ei, percussit aquas, et non sunt divisa; et dixit: Ubi est Deus Elias etiam nunc? Percussitque aquas, et divise sunt haec atque illuc, et transit Eliase.

15. Videntes autem filii prophetarum qui erant in Jericho, contra, dixerunt: Requirit spiritus Elias super Eliam. Et, venientes in occursum ejus, adoraverunt eum prout in terram.

16. Diseruntque illi: Ecce, cum servis tuis sunt quinquaginta viri fortes qui possunt isse, et quaerere dominum tuum, ne forte tulerit cum spiritu Do-

¹ Ezech. 48, 13. I Mach. 2, 58.